

पञ्चगव्य सहायक (Panchgavya Assistant)

छोटो अवधिको पाठ्यक्रम

(दक्षतामा आधारित)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पाठ्यक्रम विकास तथा समकक्षता निर्धारण महाशाखा
सानोठिमी, भक्तपुर
२०७९ (2022 AD)

विषयसूची

परिचय:	१
लक्ष्य:	१
उद्देश्य:	१
पाठ्यक्रम विवरण र संरचना:.....	१
पाठ्यक्रमको विशेषता:	१
तालिम अवधि:	१
लक्षित समूह:	१
लक्षित स्थान:	१
प्रशिक्षार्थी संख्या:	२
प्रशिक्षणको भाषा:	२
प्रशिक्षार्थी उपस्थिति:.....	२
प्रवेश मापदण्ड:.....	२
प्रशिक्षकको योग्यता:	२
प्रशिक्षक-प्रशिक्षार्थीको अनुपात:	२
प्रशिक्षणका माध्यम र सामग्री:	२
प्रशिक्षण विधि:.....	२
प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन:.....	२
प्रशिक्षार्थी मूल्याङ्कन ग्रेड निर्धारण:.....	३
प्रमाण-पत्रप्रदान:	३
सीप परीक्षणको व्यवस्था:	३
प्रशिक्षण सम्बन्धी सुझाव:	३
पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सुझाव:	४
पाठ्यक्रम संरचना (Curriculum Structure):	४
मोड्युल क्रम (Module Sequence):.....	५
मोड्युल १: परिचय Introduction.....	७
मोड्युल २: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health.....	९
मोड्युल ३: उद्यमशीलता विकास (Intrepreneurship Development).....	१८
मोड्युल ४ :गौशाला व्यवस्थापन Local Cow Farm Management.....	२३
मोड्युल ५ :गव्य संकलन	२८
मोड्युल ६ :आहार व्यवस्थापन Nutrition Management	३५
मोड्युल ७ :गौवंश स्वास्थ्य व्यवस्थापन.....	४५
मोड्युल ८ :गव्य उत्पादन.....	५८
मोड्युल ९ :गव्य भण्डारण तथा वजारिकरण	६७
परियोजना कार्य.....	७२
औजार , उपकरण तथा सामग्रीहरू (Toos, Equipment and Materials)	७४
आवश्यक स्टेशनरीहरू Stationery	७८
पूर्वाधार तथा सुविधाहरू Infrastructure and Facilities	७९
आभार (Acknowledgements)	८०

परिचय:

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम (Competency-based Curriculum) हो। यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षकहरूलाई सम्बन्धित पेशाको लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत ज्ञान तथा सीपहरू प्रदर्शन तथा प्रशिक्षण गर्न र प्रशिक्षार्थीहरूलाई व्यक्तिगत एवम् औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको सुरक्षालाई पहिलो प्राथमिकता दिएर प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत सीप प्राप्त गर्न र दक्ष हुन मार्ग निर्देशन प्रदान गर्दछ। यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालिम कार्यक्रम बाट उत्पादित जनशक्ति सम्बन्धित पेशाको लागि आवश्यक पर्ने सीपहरूमा दक्षता हासिल गरेर अथवा आफूसँग भएका परम्परागत सीप र ज्ञानलाई समेत नवीनतम प्रविधि अनुसार सुधार गरी बजार सान्दर्भिक सक्षम पेशाकर्मीको रूपमा स्वरोजगार हुन अथवा सम्बन्धित उद्योग व्यवसायमा रोजगारी प्राप्त गर्न समर्थ हुनेछन्।

लक्ष्य:

सम्बन्धित क्षेत्रमा सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी रोजगारी तथा स्वरोजगारका अवसरहरू सिर्जना गर्ने।

उद्देश्य:

यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालिम कार्यक्रमको अन्तमा प्रशिक्षार्थीहरूले निम्न कार्यहरू गर्न सक्नेछन्:

- पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा व्यवस्थापन गर्न
- नियमित गौ सेवा गर्न तथा गब्य सन्कलन गर्न
- गौवंश को आहार व्यवस्थापन गर्न
- गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्न
- गब्य उत्पादन गर्न र व्यवस्थान गर्न
- बजार व्यवस्थापन तथा प्रचार प्रसार गर्न
- व्यावसायिक योजना बनाउन
- रोजगार तथा स्वरोजगार भई सीपलाई श्रमसँग आवद्ध गर्न

पाठ्यक्रम विवरण र संरचना:

यो पाठ्यक्रम पन्चगव्य सहायक (Panchagavya Assiatant) ले सम्पादन गर्ने कार्यमा आधारित छ र उक्त कार्यहरूलाई विभिन्न मोड्युलहरूमा समावेश गरिएको छ। यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षार्थीहरूलाई आफ्नो आवश्यकता र सहजता अनुरूपका मोड्युलहरू मात्र अध्ययन गर्ने सुविधा पनि प्रदान गर्दछ। साथै यसमा व्यक्तिगत सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धी मोड्युल र उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी मोड्युल पनि समावेश गरिएको छ (पाठ्य संरचना हेर्नुहोस्)।

पाठ्यक्रमको विशेषता:

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम भएकोले यसमा प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइलाई अनिवार्य गर्दछ। यस पाठ्यक्रमको ८० प्रतिशत समय सीप सिकाइमा र २० प्रतिशत समय सैद्धान्तिक ज्ञानको लागि छुट्याइएको छ। तसर्थ, यस पाठ्यक्रमको जोड पाठ्यक्रममा समावेश गरिएको सीपहरू प्रदान गर्न वा सिकाउनमा हुने छ /

तालिम अवधि:

३९० घण्टा

लक्षित समूह:

- औपचारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम प्राप्त गर्न इच्छुक युवाहरू
- वेरोजगार युवाहरू

लक्षित स्थान:

यस पाठ्यक्रम बमोजिम तालिम कार्यक्रम सञ्चालन हुन सक्ने कुनै पनि स्थान

प्रशिक्षार्थी संख्या:

एक समूहमा अधिकतम २० जना

प्रशिक्षणको भाषा:

प्रशिक्षणको भाषा नेपाली हुनेछ। यद्यपी, छलफल स्थानीय भाषामा र प्राविधिक शब्दावलीहरू(Technical Terminologies) अंग्रेजीमा उल्लेख हुन सक्नेछन्।

प्रशिक्षार्थी उपस्थिति:

तालिम अवधिभर प्रशिक्षार्थीको उपस्थिति प्रत्येक मोड्युलमा कम्तीमा ९०% पुगेको हुनुपर्ने छ अन्यथा प्रमाणपत्र पाउन योग्य मानिने छैन।

प्रवेश मापदण्ड:

निम्न आधार पूरा गरेका व्यक्तिहरू यस तालिममा प्रवेश पाउने छन्।

- आधारभूत शिक्षा (८ कक्षा) उत्तिर्ण र १८ वर्ष उमेर पुगेका नागरिकहरू।
- सञ्चालित प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरू।

प्रशिक्षकको योग्यता:

- सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा तथा प्रमाणपत्र तह अथवा राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिबाट न्यूनतम तह ३ अथवा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी १ वर्षको प्रशिक्षण अनुभव हासिल गरेको र कम्तीमा १ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त; अथवा
- सम्बन्धित विषयमा प्रि-डिप्लोमा तह अथवा राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिबाट न्यूनतम तह २ अथवा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी ३ वर्षको प्रशिक्षण अनुभव हासिल गरेको र कम्तीमा १ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त;

प्रशिक्षक-प्रशिक्षार्थीको अनुपात:

- प्रयोगात्मक कक्षाको लागि अनुपात १:१०
- सैद्धान्तिक कक्षाको लागि अनुपात १:२०

प्रशिक्षणका माध्यम र सामग्री:

प्रभावकारी प्रशिक्षण तथा प्रदर्शनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू:

- हाते पुस्तिका (Handsout), रुजूसूची (Checklist)
- डिस्प्ले नमूनाहरू, फिल्म चार्ट, पोष्टर, बोर्ड
- श्रव्य दृष्य सामग्री, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- कम्प्युटरमा आधारित प्रशिक्षण सामग्री (इन्टरनेटमा उपलब्ध शिक्षण सामग्री, अन्तर क्रियात्मक भिडियो)
- वास्तविक वस्तु(Real Object)

प्रशिक्षण विधि:

यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर तालिम सञ्चालन गर्दा वयस्क सिकाइ रणनीति अवलम्बन गरिनेछ र प्रशिक्षणको क्रममा उदाहरण युक्त व्याख्या (Illustrated Talk), छलफल (Discussion), प्रदर्शन (Demonstration), समूहकार्य (Teamwork), निर्देशित अभ्यास (Guided Practice), एकल अभ्यास (Individual Practice), लगायत नवीनतम प्रशिक्षण विधिहरू प्रयोग गरिनेछ।

प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन:

- प्रशिक्षार्थीहरूले प्राप्त गरेको सीपको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले नियमित रूपमा गर्नु पर्नेछ।
- प्रशिक्षार्थीहरूले सिकेको सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञानको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले मौखिक वा लिखित परीक्षा द्वारा गर्नु पर्नेछ।

- प्रशिक्षार्थी सफल हुन प्रत्येक मोड्युलको प्रयोगात्मक र सैद्धान्तिक दुबै मूल्यांकन गरी कम्तीमा ६० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्नु पर्नेछ।
- प्रत्येक मोड्युलमा कम्तीमा १ वटा आन्तरिक मूल्यांकन र तालिमको अन्तमा एउटा प्रयोगात्मक र सैद्धान्तिक परीक्षा सम्बन्धित संस्थाले नै लिनु पर्नेछ।
- प्रवेश परीक्षा तोकिए बमोजिम अथवा सम्बन्धित संस्थाले नै सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

प्रशिक्षार्थी मूल्याङ्कन ग्रेड निर्धारण:

क्र.सं.	उपलब्धि प्रतिशत	स्तरीकृत अङ्क	अक्षरमा उपलब्धिस्तर	उपलब्धि स्तरको व्याख्या
१	९० र सो भन्दा माथि	४.०	A+	सर्वोत्तम (Outstanding)
२	८० र सो भन्दा माथि ९० भन्दा कम	३.६	A	अत्युत्तम(Excellent)
३	७० र सो भन्दा माथि ८० भन्दा कम	३.२	B+	उत्कृष्ट(Very Good)
४	६० र सो भन्दा माथि ७० भन्दा कम	२.८	B	उत्तम(Good)
५	६० भन्दा कम	-	NG	अवर्गीकृत(Not Graded)

प्रमाण-पत्रप्रदान:

यो पाठ्यक्रम अनुसार सञ्चालित तालिम सफलता पूर्वक सम्पन्न गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूलाई सम्बन्धित तालिम दिने संस्थाले प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ। प्रशिक्षार्थीले पाठ्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिम मोड्युल क्रम(Module Sequence) अनुसारका केही मोड्युलहरू मात्र सफलता पूर्वक सम्पन्न गरेमा पनि प्रशिक्षार्थीले दिएको निवेदनको आधारमा उक्त मोड्युलहरू उल्लेख गरी सम्बन्धित तालिम दिने संस्थाले प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ।

सीप परीक्षणको व्यवस्था:

यो तालिम सफलता पूर्वक सम्पन्न गरी प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका प्रशिक्षार्थीहरूले राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिद्वारा निर्धारण गरिएको मापदण्ड पूरा गरेमा सम्बन्धित पेशाको तह १ को सीप परीक्षण परीक्षामा सहभागी हुन सक्नेछन्।

प्रशिक्षण सम्बन्धी सुझाव:

१. प्रशिक्षण पूर्व पाठ्यक्रम पूर्ण रूपमा अध्ययन गरी पाठ योजना तयार गर्ने, गराउने।
२. प्रश्नोत्तर सत्र (Question Answer session) को व्यवस्था गर्ने।
३. ८० प्रतिशत समय अभ्यासको लागि छुट्याउने।
४. पाठ्यक्रमको बारेमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई जानकारी गराउने।
५. प्रशिक्षार्थी स्पष्ट हुन्जेलसम्म प्रशिक्षकले सैद्धान्तिक विषयवस्तुलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट प्रशिक्षण गर्ने र सीप प्रदर्शन गर्ने।
६. सिकारुलाई सीप अभ्यास गर्नु पूर्व व्यक्तिगत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, औजार, उपकरण प्रयोग तथा सुरक्षा अनिवार्य र सुनिश्चित गर्ने, गराउने।
७. एकल अभ्यास पूर्व पर्याप्त निर्देशित अभ्यास(Guided Practice) गर्ने, गराउने।
८. प्रशिक्षार्थीहरूलाई अन्तर्क्रिया गर्न प्रोत्साहित गर्ने।
९. प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइ पद्धति अवलम्बन गर्ने।
१०. प्रशिक्षार्थीहरूलाई पर्याप्त सिकाइ सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने।
११. प्रशिक्षण तथा अभ्यासको समयमा प्रशिक्षक उपलब्ध हुने।
१२. प्रशिक्षार्थीहरूलाई नियमित उपस्थितिको लागि प्रोत्साहन गर्ने र उनीहरूको हाजिरि अभिलेख राख्ने।
१३. अभ्यासको क्रममा आवश्यकता अनुसार पृष्ठपोषण दिने।
१४. सिकारुले स्वतन्त्र ढङ्गबाट सीप सम्पादन गर्न सक्ने सुनिश्चित गर्ने, गराउने।
१५. सिकारुले सीप सिकाइको क्रममा उत्पादन गरेको वस्तु भए त्यसको मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने।

१६. तालिममा हरित टिभिडटी (Green TVET) र प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगार सीपहरू (Communication Skills, Thinking Skills, Interpersonal Skills, Technology and Information Technology Skills, Planning and Resource Management Skills and Personal Qualities) तथा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको समेत विकास र कार्यान्वयन हुने गरी कार्य गर्ने, गराउने।

पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सुझाव:

- सम्बन्धित तालिम प्रदायक संस्था र तालिम कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने आधिकारिक निकायबाट नियमित अनुगमन गर्ने र पाठ्यक्रम कार्यान्वयन भएको सुनिश्चित गर्ने।
- सम्बन्धित तालिम प्रदायक संस्थाले रोजगारदाता तथा अन्य सरोकारवालाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगार तथा स्व-रोजगारको लागि सहजीकरण गर्ने।
- प्रशिक्षार्थीहरूलाई रोजगार तथा स्व-रोजगार सम्बन्धी परामर्श प्रदान गर्ने, गराउने।
- प्रशिक्षार्थीहरूको आवश्यक व्यक्तिगत विवरण, रोजगार/ स्वरोजगारको अवस्था आदिको अभिलेख राख्ने र नियमित अद्यावधिक गर्ने।
- पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा तोकिए बमोजिमको कार्यसम्पादन क्षमतामा नकारात्मक असर नपर्ने गरी आवश्यकता अनुसार पाठ्यक्रममा सुधार गर्न सकिने छ र आवश्यकता अनुसार थप सीप प्रदान गर्न सकिने छ।
- सरोकारवालाहरूले पाठ्यक्रम सुधारको लागि सम्बन्धित निकाय (पाठ्यक्रम विकास तथा समकक्षता निर्धारण महाशाखा, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्) मा औपचारिक रूपमा पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने।

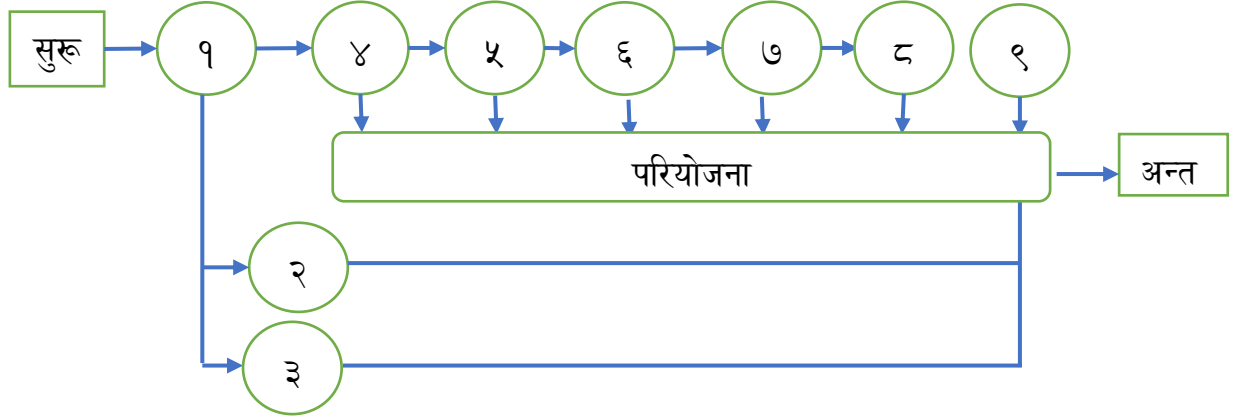
पाठ्यक्रम संरचना (Curriculum Structure):

पेशा Occupation: पन्चगव्य सहायक (Panchagavya Assistant)
समय (Duration): सैद्धान्तिक ५५ घण्टा + व्यावहारिक ३३५ घण्टा = ३९० घण्टा

मोड्युल #	शिर्षक	स्वभाव	सैद्धान्तिक (सै)	व्यावहारिक (व्या)	जम्मा
मोड्युल १	परिचय Introduction	सै	७.०	-	७
मोड्युल २	पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health	सै+ब्या	४.०	१२.०	१६.०
मोड्युल ३	उद्यम शीलता विकास Entrepreneurship Development	सै+ब्या	३.०	११.०	१४.०
मोड्युल ४	गौशाला व्यवस्थापन	सै+ ब्या	४.०	३०	३४
मोड्युल ५	गव्य संकलन	सै + ब्या	५.०	१०	१५
मोड्युल ६	आहारा व्यवस्थापन	सै + ब्या	८.०	३२	४०
मोड्युल ७	गौवंश स्वास्थ्य व्यवस्थापन	सै + ब्या	१०.०	३०	४०
मोड्युल ८	गव्य उत्पादन	सै + ब्या	८.०	२४	३२
मोड्युल ९	गव्य भण्डारण तथा वजारिकरण	सै+ब्या	६.०	२४	३०
	परियोजना			१६२	
	जम्मा		५५	३३५	३९०

मोड्युल क्रम (Module Sequence):

प्रस्तुत मोड्युलक्रमले पाठ्यक्रममा मोड्युल १ बाट सुरु हुने ९ मोड्युलहरू छन्भनी संकेत गर्छ। एकपटक मोड्युल १ पूरा भए पछि, प्रशिक्षार्थीहरू क्रमबद्धरूपमा मोड्युल ४, ५, ६, ७, ८ र ९ मा जान सक्ने छन्। मोड्युल २ र मोड्युल ३ लाई मोड्युल १ पश्चात समानान्तर रूपमा आवश्यकता अनुसार लागू गर्न सकिनेछ। परियोजना मोड्युल ४, ५, ६, ७, ८ र ९ सँगै समानान्तर गर्न गराउन सकिनेछ। प्रशिक्षार्थीहरूले निर्धारित मोड्युलहरू एउटै तालिम कार्यक्रमको अवधिमा अथवा तालिम कार्यक्रमको उपलब्धता, प्रशिक्षार्थीको आफ्नो आवश्यकता र सहजता अनुरूप फरक-फरक समयमा सञ्चालन हुने तालिम कार्यक्रममा समेत सहभागी भै प्रशिक्षित हुन सक्नेछ

मोड्युल # १
पेशागत परिचय
Occupation Introduction

मोड्युल १: परिचय Introduction

विवरण (Description): यस मोड्युलमा पेशाको विषयमा र गर्नपर्ने कार्यहरूको संक्षिप्त जानकारी, पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरू र प्रयोग हुने आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू साथै गौवंश कल्याण, ढुवानी मापदण्ड, सम्बन्धी आधारभूत विषयवस्तुहरू सम्बन्धी ज्ञान तथा सीपहरूसमावेश गरिएका छन्।

मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भए पछि प्रशिक्षार्थीहरू पेशाको विषयमा र यस पेशा अन्तर्गत गर्नपर्ने कार्यहरू, पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरू र प्रयोग हुने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू साथै गौवंश कल्याण, ढुवानी मापदण्ड, क्वारेन्टाइन, प्रजनन नीति बारेमा जानकारी हुने छन्।

विषयबस्तु

१. पेशाको पृष्ठभूमी, परिभाषा, कार्यक्षेत्र, महत्व र सम्भावना बारे जानकारी।
२. पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरूको बारेमा जानकारी।
३. पेशा अन्तर्गत गरिने कार्यहरूको बारेमा संक्षिप्त जानकारी।
४. पेशामा प्रयोग हुने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको परिचय तथा पहिचान।
५. गौवंश कल्याण (Cow welfare), ढुवानी मापदण्ड,

समय (Duration): १२ घण्टा

मोड्युल # २
पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य
Occupational Safety and Health

मोड्युल २: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

विवरण (Description): यस मोड्युलमा पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यक ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरूले व्यक्तिगत सुरक्षाको खतराका कारणहरू व्याख्या गर्न, व्यक्तिगत साथै औजार, उपकरण, सामग्री, कार्यस्थल र वातावरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न र कार्यस्थलमा आधारभूत प्राथमिक स्वास्थ्य-सेवाप्रदान गर्न सक्षम हुने छन्।
कार्यहरू: <ol style="list-style-type: none"> व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने Maintain Personal hygiene व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने Use Personal Protective Equipment (PPE) कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Workplace safety औजार र उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Tools and Equipment safety आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्ने Protect from Fire Hazard प्राथमिक उपचार गर्ने Provide Basic First-aid Service कार्यस्थलको फोहर व्यवस्थापन गर्ने Manage Workplace Garbage
समय (Duration): सैद्धान्तिक ४ घण्टा + व्यावहारिक १२ घण्टा = १६घण्टा

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health
Task: १ व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने Maintain Personal hygiene
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.०घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> आवश्यक जानकारी लिने। व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्न: <ul style="list-style-type: none"> नियमित स्नान गर्ने। नियमित मुख धुने र अनुहार सफा राख्ने। नियमित साबुनपानी वा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने। नियमित नङ्ग काट्ने र सफा गर्ने। आवश्यकता अनुसार कपाल काट्ने, कोर्ने र मिलाउने। तोकिए बमोजिम सफा कपडा लगाउने कामको प्रकृति अनुरूप मिल्ने भए मात्र गरगहना, सजावट तथा सुगन्धित सामग्रीहरू प्रयोग गर्ने। कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य(Task): व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> पेशाको लागि निर्धारित व्यक्तिगत सरसफाई मापदण्ड अपनाएको सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको। 	<p>व्यक्तिगत सरसफाई:</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय र आवश्यकता मापदण्ड सरसफाई गर्न प्रयोग हुने सामग्रीहरूको पहिचान र प्रयोग सम्बन्धी जानकारी ग्रुमिङ (Grooming) सम्बन्धी जानकारी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड र मापदण्ड बमोजिमका औजार, उपकरण र सामग्रीहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- नङ्ग टोक्ने, नाक कोट्याउने, कान कोट्याउने, जथाभावी चिलाउने जस्तो कार्य नगर्ने।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: २ व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने । Use Personal Protective Equipment (PPE)

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२. व्यक्तिगत सरसफाई गर्ने ।</p> <p>३. काम गर्दा तोकिएको पोशाक लगाउने</p> <p>४. यस पेशाको लागि निर्धारण गरिएको व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण संकलन गर्ने ।</p> <p>५. कामको प्रकृति अनुसार निम्न तथा यस पाठ्यक्रमको व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण सूचीमा उल्लेख गरिएका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने ।</p> <p>क. नेत्र रक्षक उपकरण (Eye protectors)</p> <p>ख. श्रवण रक्षक उपकरण Hearing protectors</p> <p>ग. स्वासयन्त्र (Respiratory protector)</p> <p>घ. खुट्टा रक्षक उपकरण Foot</p> <p>ङ. हात रक्षक उपकरण Hand</p> <p>च. टाउको रक्षक उपकरण Head</p> <p>छ. शरीर रक्षक कपडा Clothing</p> <p>६. कामको प्रकृति अनुसार कपाल नअल्झिने गरी व्यवस्थित गर्ने ।</p> <p>७. कार्य समाप्त भए पछि प्रयोग गरिएका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>८. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थलसम्बन्धित पेशाको लागि निर्धारित व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको सूची र मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य(Task):</p> <p>व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यचरणहरू क्रमिक रूपमा सम्पादन भएको ।व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू निर्धारित सूची र मापदण्ड बमोजिम प्रयोग गरिएकोसुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको ।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>व्यक्तिगत सुरक्षा सम्बन्धी उपकरण (PPE):</p> <ul style="list-style-type: none">परिचय, प्रकार, पहिचान र मापदण्ड बमोजिम प्रयोगदुर्घटनाका कारणहरूसुरक्षा र सावधानीहरूउपकरणको सरसफाई विधिउपकरणको भण्डारण विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

निर्धारित व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको सूची र मापदण्ड, सूची बमोजिमका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- काम गर्दा असुरक्षाका कारकहरू जस्तै कस्सिएको वा ज्यादै खुकुलो कपडा नलगाउने ।
- कामबाट ध्यान हटाउने कारकहरू जस्तै मोबाइल फोनको प्रयोग नगर्ने ।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने ।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ३ कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Workplace Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने ।२. आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।३. व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्ने ।४. कार्यस्थल सुरक्षाको सुनिश्चितताको लागि:<ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल सफा राख्ने (Neat & tidy)• कार्यस्थलको भुँड नचिप्लिने र चिल्लो रहित (Non Silpery&Non-Oilly) भएको सुनिश्चित गर्ने ।• कार्यस्थलमा प्रयोग गरिने औजारहरू व्यवस्थित ढंगले राख्ने ।• उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने ।• सुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा सुरक्षा चिन्हहरू सवैले देखिने र स्पष्ट बुझिने गरी राख्ने ।• प्रकाश र भेन्टिलेशनको पर्याप्त व्यवस्था भएको सुनिश्चित गर्ने ।• कार्यस्थलमा भएको दुर्घटना र सुरक्षा सम्बन्धी घटनाहरू सम्बन्धित निकाय मा रिपोर्ट गर्ने ।५. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल• कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य(Task): कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड पालना गरिएको• सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको ।• कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चितता:</p> <ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड• कार्यस्थल सफा राख्ने विधि• औजार र सामग्रीहरूको भण्डारण प्रकृया• सुरक्षा घेराको परिभाषा र प्रयोग तथा महत्व• सुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा जानकारी• कार्यसम्पादनमा प्रकाश र भेन्टिलेशनको महत्व• दुर्घटना सम्बन्धी सामान्य कानूनी जानकारी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड, मापदण्ड बमोजिमका कार्यस्थल सुरक्षाका सामग्रीहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने ।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ४ औजार र उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Tools and Equipment Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने ।आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्ने ।औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।औजार र उपकरण सुरक्षाको सुनिश्चितताको लागि:<ul style="list-style-type: none">औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।चालु अवस्थामा रहेको औजार मात्र प्रयोग गर्ने ।चालु अवस्थामा रहेको र पार्टपुर्जाहरू ठिक भएका उपकरणहरू मात्र प्रयोग गर्ने ।निर्दिष्ट कार्यको लागि उपयुक्त औजारको मात्र प्रयोग गर्ने ।उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने ।प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थलऔजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>औजार उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">औजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड प्रयोग गरिएको ।औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गरिएको ।औजार तथा उपकरणहरू प्रयोग गर्दा सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको ।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>औजार उपकरण सम्बन्धी कार्य:</p> <ul style="list-style-type: none">औजार उपकरणहरूको सुरक्षा मापदण्डऔजार तथा उपकरणहरू मर्मत-सम्भारऔजार र सामग्रीहरूको भण्डारण

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

औजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड, व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment), पेशागत कार्यको लागि आवश्यक पर्ने औजार तथा उपकरणहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- औजार उपकरणहरू प्रयोग गर्दा चोटपटक बाट जोगिन शतर्क रहने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (PPE) प्रयोग अनिवार्य गर्ने ।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने ।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ५ आगलागी हुन बाट सुरक्षा गर्ने । Provide Fire Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने ।आवश्यक औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्न:<ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्ड अध्ययन गर्ने ।अत्याधिक प्रज्वलनशील पदार्थहरूलाई मापदण्ड बमोजिम व्यवस्थापन गर्ने ।फायर सेफ्टी उपकरणको व्यवस्था गर्ने ।फायर सेफ्टी उपकरण प्रयोग गर्ने तरिका अध्ययन गरी अभ्यास गर्ने ।स्वास्थ्यको लागि हानीकारक जैविक तथा रासायनिक पदार्थहरू चुहिन वा पोखिनबाट बच्ने व्यवस्थापन भएको सुनिश्चित गर्ने ।विद्युतीय उपकरण तथा तारहरू ठिक अवस्थामा रहेको सुनिश्चित गर्ने ।काम सम्पन्न भए पछि आगो जन्य उपकरणहरू बन्द गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्डफायर सेफ्टी उपकरण सञ्चालन सम्बन्धी म्यानुअल ।कार्यस्थल <p>निर्दिष्ट कार्य(Task): आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्ड बमोजिम व्यवस्था भएको ।सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको ।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>आगलागीबाट हुने क्षतिन्यूनीकरण:</p> <ul style="list-style-type: none">फायरसेफ्टी उपकरणहरू कोपहिचान र प्रयोगआगलागीसम्बन्धीसुरक्षामा पदण्डर उपकरणसञ्चालनविधिकार्यस्थलमाप्रयोगहुनेविभिन्न सायनकोपरिचय, प्रकाररप्रयोगआगलागीहुनसक्नेकारणहरूआगलागीहुनबाटबच्नेउपायहरूआगलागीमासुरक्षितहुनअपनाउनुपर्नेउपायतथासावधानीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

फायर सेफ्टी उपकरणहरू, फायर सेफ्टी सञ्चालन गर्ने म्यानुअल

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने ।
- प्रज्वलनशील पदार्थहरूलाई व्यवस्थित ढंगबाट भण्डारण गर्ने ।
- विद्युतीय उपकरणहरू चलाउँदा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सावधान हुने ।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ६ प्राथमिक उपचार गर्ने। Provide Basic First-aid Service

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.५ घण्टा = ३.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने।</p> <p>३. प्राथमिक उपचार गर्नु अघि सर्जिकल पञ्चा, मास्क लगाउनुका साथै आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने।</p> <p>४. साबुनपानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने।</p> <p>५. विद्युतीय वस्तुसँगको जोखिम रहेको अवस्थामा कुचालक वस्तु जस्तै :ओभानो कपडा वा काठको लट्टीले विरामी/घाइतेलाई अलग गराउने।</p> <p>६. विरामी/घाइतेलाई सुरक्षित स्थानमा राखी आराम गराउने।</p> <p>काटेको/घाउचोटलागेकोमा प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> रगत बगिरहेको भए काटेको/घाउचोट भएको भागलाई सफा रुमाल/कपडाको टुकाले थिच्ने। रगत बगिरहेको भए काटेको/घाउचोट भएको भागलाई केही समय टाउको भन्दा माथि हुने गरी राख्ने। काटेको/घाउचोट भएको भागलाई केही समय टाउको भन्दा माथि लैजान नमिल्ने वा खुट्टामा काटेको भएमा काटेको भन्दा माथी कपडा वा रुमालले बाँध्ने। रगत बग्न रोकिए पछि घाउलाई मनतातो पानीले सफा गर्ने। संक्रमण हुन बाट बचाउन घाउलाई पट्टीले बाध्ने। यदि धेरै रगत बगेमा अस्पताल पठाउने। <p>एलर्जीको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> एलर्जीको कारण पत्ता लगाउने। एलर्जी भएको भाग सुन्निएको भए मनतातो पानीले सेक्ने। धेरै एलर्जी भएमा अस्पताल पठाउने। <p>फ्याक्चरको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> फ्याक्चर भएको भागलाई stabilize गरी सुरक्षित स्थानमा राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड कार्यस्थल सिम्युलेटेड प्यासेन्ट <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>साधारण प्राथमिक उपचार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> उपचार म्यानुअल/ मापदण्ड बमोजिम भएको। सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको। कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>प्राथमिक उपचार:</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय, महत्व प्राथमिक उपचार बाक्स (First Aid Kit) मा रहने सामानहरू प्राथमिक उपचार गर्ने विधि <ul style="list-style-type: none"> काटेको/घाउचोट लागेको, रगत बगेको एलर्जी भएको फ्याक्चर (Fracture) वेहोस भएको (कृत्रिम श्वासप्रश्वास विधि) सुरक्षा र सावधानीहरू

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ul style="list-style-type: none"> • मर्किएको भाग सुन्निएको भए look warm waterले सेक्ने । • फ्याक्चर भएको भागमा काभ्रो(splinter) बाध्ने । • फ्याक्चर भएमा अस्पताल पठाउने । <p>जनावर वा किराले टोकेकोको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • बिरामीलाई टोक्ने जनावर वा किराको पहिचान गर्ने । • टोकेको स्थानमा lookwarm पानीले सफा गर्ने । • पानीमा बस्ने जनावरले टोकेको भए घाउलाई तातोपानीमा दुबाएर १० देखि १५ मिनेट राख्ने । • टोकेको भागमा पट्टी बाध्ने • बिरामीलाई अस्पताल पठाउने । <p>बेहोस भएकालाई प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • बिरामीको शरीरमा कसिएको कपडा भए फुकाल्ने यदि जाडो ठाँउमा भएमा वाक्लो कपडाले ढाकी न्यानो पारेर राख्ने । • खुल्ला हावा भएको ठाँउमा राख्ने । • श्वास फेर्न गाह्रो भए टाउकोलाई खुट्टा भन्दा १०-१२ इन्च माथि उटाएर राख्ने । • श्वासप्रश्वास भएको नभएको जाँच गर्ने • पल्स भएको नभएको जाँच गर्ने • आवश्यक परेमा कृत्रिम श्वासप्रश्वास गराउने । <p>७. आवश्यक थप उपचारको लागि तुरुन्तै नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने ।</p> <p>८. गम्भिर घटना भएमा घाइतेको विवरण र दुर्घटनाको कारण सम्बन्धित निकायमा रिपोर्ट गर्ने ।</p> <p>९. प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>१०. साबुनपानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने ।</p> <p>११. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>		

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण(Personal Protective Equipment), प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit)
- प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड,

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- घाइते वा बिरामीको वरिपरि भीड हुन नदिने;
- औषधिहरू जथाभावी प्रयोग नगर्ने, एलर्जी भएको भागमा नरगड्ने ।
- नाक, कान घाँटीमा केहि वस्तुपरेमा/अड्केमा नतान्ने, नठेल्ने, कानमा किराहरू छिरेमा सफा तेल हाल्ने र तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा जाने । आँखामा केहि वस्तु परेमा सफापानीले आँखा सफा गर्ने । माड्ने कामन गर्ने । तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा जाने ।

Module: २ पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ७ कार्यस्थलको फोहर मैला व्यवस्थापन गर्ने । Manage Workplace Garbage

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.५ घण्टा = ३.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने ।२. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने ।४. कार्यस्थलबाट निस्कने फोहर मैलाको पहिचान गरी हानिकारक, रासायनिक, जैविक र अजैविक, फेरि प्रयोगमा ल्याउन(Recycle गर्न) सकिने, ठोस तथा तरल फोहर मैला छुट्याउने ।५. फेरि प्रयोगमा ल्याउन सकिने फोहर मैलालाई फेरी प्रयोगमा ल्याउने अथवा सम्बन्धित ठाउँमा सुरक्षित ढुवानी गरी पठाउने ।६. प्रज्वलनशील तथा हानीकारक फोहर मैलालाई सुरक्षित भण्डारण गरी स्रोतमै पृथक्करण तथा प्रशोधन गरी सामान्य फोहर मैला सरह भए पछि सुरक्षित तरिकाले नष्ट गर्ने अथवा सम्बन्धित ठाउँमा सुरक्षित ढुवानी गरी पठाउने ।७. स्वास्थ्य संस्था जन्य फोहर मैला स्रोतमै पृथक्करण गरी प्रशोधन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।८. प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा तथा निर्मलिकरण गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।९. साबुनपानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने ।१०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• फोहरमैलाव्यवस्थापनमापद ण्ड• कार्यस्थल <p>निर्दिष्टकार्य (Task): कार्यस्थलकोफोहरमैलाव्यवस्थापन गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• फोहर मैला व्यवस्थापन मापदण्ड बमोजिम ।• सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको ।	<p>फोहर मैला व्यवस्थापन:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• पहिचान, प्रकार र स्रोत• हानिकारक, रासायनिक, जैविक, अजैविक र स्वास्थ्य संस्था जन्य फोहर मैला व्यवस्थापन विधि• 3R's Principal• फोहर मैला व्यवस्थापन मापदण्ड र प्रचलित कानुन• वातावरण प्रदुषण नियन्त्रण गर्ने उपायहरू• सुरक्षा र सावधानीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment), handling tools, waste collection containers, safe area allocated to dispose, फोहर मैला व्यवस्थापन मापदण्ड, फोहर मैला सम्बन्धी प्रचलित कानुन

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

प्रज्वलनशील तथा हानीकारक फोहर मैला वातावरणमा खुल्ला छोड्नु हुँदैन ।

मोड्युल # ३
उद्यमशिलता विकास
Entrepreneurship Development

मोड्युल ३: उद्यमशीलता विकास (Intrepreneurship Development)

विवरण (Description): यस मोड्युलमा सम्बन्धित पेशामा साना उद्यमविकास सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम(Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भए पछि प्रशिक्षार्थीहरूले व्यवसाय सञ्चालन गर्ने निर्णय लिन र व्यवसायिक योजना तयार गरी व्यवसाय सुरु गर्न सक्षम हुने छन्।
कार्यहरू:
१. उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न निर्णय लिने Make Decision for establishment of Business Industry
२. व्यवसाय योजना तयार गर्ने Prepare Business Plan
समय (Duration): सैद्धान्तिक ३ घण्टा + व्यावहारिक १२ घण्टा = १५ घण्टा

Module: ३ उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development
Task: १ उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न निर्णय लिने Make Decision for Establishment of Business Industry
समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.० घण्टा = ३.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. सम्भावित उद्योग व्यवसायको सूची तयार गर्ने। ३. उपयुक्त विकल्प छनोट गर्न तुलनात्मक अध्ययन गर्ने। <ul style="list-style-type: none"> • स्व-मूल्याङ्कन गर्ने। • व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कन गर्ने(SWOT Analysis)। ४. आफ्नो विज्ञता क्षेत्र भित्र पर्ने उपयुक्त उद्योग व्यवसाय छनोट गर्ने। ५. प्रतिवेदन तयार गर्ने। ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> • औद्योगिक व्यवसाय ऐन निर्दिष्ट कार्य(Task): उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने निर्णय लिने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> • सम्भावित उद्योग व्यवसायको सूची तयार गरेको। • उपयुक्त विकल्प छनोट गर्न स्व-मूल्याङ्कन र व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कन गरी तुलनात्मक अध्ययन गरेको। • स्व-मूल्याङ्कन र व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कनको आधारमा आफ्नो विज्ञता क्षेत्र भित्र पर्ने उद्योग व्यवसाय छनोट गरिएको। 	उद्योगव्यवसाय: <ul style="list-style-type: none"> • परिभाषा • उद्योग व्यवसाय, स्वरोजगार र रोजगार विचको अन्तर हुने गूणहरू • सफल उद्यमीमा • नेपालमा सञ्चालित उद्योग व्यवसायहरू बारे संक्षिप्त जानकारी उद्योगकोवर्गीकरण: <ul style="list-style-type: none"> • लघु उद्यम, घरेलु उद्योग, साना उद्योग, मझौला उद्योग र ठुला उद्योग विचको अन्तर • उर्जा मूलक, उत्पादन मूलक, कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित, खनिज, पूर्वाधार, पर्यटन, सूचना प्रविधि, संचार प्रविधि तथा सूचना प्रसारण प्रविधिमा आधारित उद्योग र सेवा मूलक उद्योग विचको अन्तर

		<p>जोखिम र संभावना:</p> <ul style="list-style-type: none"> • स्व-मूल्याङ्कन प्रकृया • व्यवसायिक विचारको मूल्याङ्कन(SWOT) र सम्भावित व्यवसायको छनोट प्रकृया • जोखिम न्यूनिकरणका उपायहरू
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

औद्योगिक व्यवसाय ऐन, स्वमूल्याङ्कन फाराम, व्यवसायिक विचार मूल्याङ्कन फाराम, प्रतिवेदन फाराम

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

Module: ३ उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development**Task: २ व्यवसाय योजना तयार गर्ने । Prepare Business Plan****समय (Duration):** सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यावहारिक ९.० घण्टा = ११.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२. उद्यमीको बारेमा संक्षिप्त उल्लेख गर्ने ।</p> <p>३. व्यवसायको ध्येय, उद्देश्य उल्लेख गर्ने ।</p> <p>४. बजारीकरण योजना बनाउने ।</p> <p>क. बस्तु वा सेवा पहिचान गर्ने ।</p> <p>ख. व्यवसाय सञ्चालन हुने स्थान र वितरणको माध्यम निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ग. लक्षित ग्राहक पहिचान गर्ने ।</p> <p>घ. प्रतिस्पर्धि विश्लेषण गर्ने ।</p> <p>ङ. बजार हिस्सा आंकलन गर्ने ।</p> <p>च. उत्पादन तथा विक्रि लक्ष्य निर्धारण गर्ने ।</p> <p>छ. विक्रि तरिका र प्रवृद्धनका उपायहरू निर्धारण गर्ने ।</p> <p>५. उत्पादन योजना तयार गर्ने ।</p> <p>क. उत्पादन प्रकृया र विधि निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ख. आवश्यक स्थिर सम्पत्ति निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ग. स्थिर सम्पत्तिमा हास कट्टी निर्धारण गर्ने ।</p> <p>६. व्यवसायको संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना तयार गर्ने ।</p> <p>क. व्यवसायको स्वमित्वको संरचना निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ख. व्यवसायको आन्तरिक व्यवस्थापन संरचना निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ग. व्यवसायको बाह्य व्यवस्थापन श्रोत पहिचान गर्ने ।</p> <p>घ. जनशक्तिको आवश्यकता पहिचान तथा निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ङ. व्यवसायको शिर्षभार खर्चहरू निर्धारण गर्ने ।</p> <p>च. सञ्चालन योजना (Operation Plan) तयार गर्ने ।</p> <p>७. वित्तीय योजना तयार गर्ने ।</p> <p>क. कुल आवश्यक पुँजी निर्धारण गर्ने ।</p> <p>ख. पुँजीको श्रोत व्यवस्थापन रणनीति उल्लेख गर्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> नमुना व्यवसाय योजना दिइएको <p>निर्दिष्टकार्य (Task):</p> <p>व्यवसाय योजना तयार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> आफ्नो विज्ञता क्षेत्रभित्र पर्ने उद्योग व्यवसाय छनौट गरिएको । बजारिकरण योजना समावेश गरिएको । उत्पादन योजना समावेश गरिएको । व्यवसायको संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना समावेश गरिएको वित्तीय योजना समावेश गरिएको वित्त जुटाउने रणनीति समावेश गरिएको पारविन्दु विश्लेषण गरिएको । 	<p>व्यवसाय योजना:</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय व्यवसायिक योजनामा समावेश गरिनुपर्ने विवरणहरू ध्येय, उद्देश्यको परिभाषा, र लेखन प्रक्रिया <p>बजार र बजारीकरण:</p> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा र महत्व लक्षित वर्गको परिभाषा र पहिचान प्रकृया प्रतिस्पर्धि पहिचान प्रकृया बजार हिस्सा आंकलन प्रकृया उत्पादन तथा विक्रि लक्ष्य निर्धारण प्रकृया बजार रणनीति <p>उत्पादन योजना:</p> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा र आवश्यकता उत्पादन योजना निर्माण प्रकृया, स्थिर सम्पत्तिको हास कट्टी प्रकृया <p>संगठना र व्यवस्थापन:</p> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा र आवश्यकता शिर्षभार खर्च निर्धारण प्रकृया संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना निर्माण प्रकृया <p>वित्तीय योजना:</p> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा र आवश्यकता वित्तीय योजना निर्माण प्रकृया वित्तजुटाउने रणनीति र ऋण प्राप्ति प्रकृया

<p>ग. वित्त जुटाउने रणनीतिर ऋण प्राप्ति प्रकृया निर्धारण गर्ने ।</p> <p>घ. पारविन्दु विश्लेषण गर्ने ।</p> <p>ङ. उत्पादित वस्तु वा सेवाको मुल्य निर्धारण रणनीति उल्लेख गर्ने ।</p> <p>च. प्रतिवेदन तयार गर्ने ।</p> <p>९. कार्यसम्पादनको अभिलेख राख्ने ।</p>		<ul style="list-style-type: none"> • पारविन्दु विश्लेषण प्रकृया
---	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

औद्योगिक व्यवसाय ऐन, नमुना व्यवसाय योजना

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

मोड्युल # ४
गौशाला व्यवस्थापन

मोड्युल ४ :गौशाला व्यवस्थापन Local Cow Farm Management

विवरण (Description): यस मोड्युलमा गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट गर्ने, गाई गोठ निर्माण गर्ने, रैथाने गाइको छनौट गर्ने, गौवंश के नामाङ्करण गर्ने, कार्यहरू सँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरू गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट गर्न, गाई गोठ निर्माण गर्न, रैथाने गाईको छनौट गर्ने, गौवंशको नामाङ्करण गर्न सक्षम हुनेछन्।
कार्यहरू: <ol style="list-style-type: none"> १. गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट गर्ने। २. गाई गोठ निर्माण गर्ने ३. रैथाने गाइको छनौट गर्ने ४. गौवंशको नामाङ्करण गर्ने,
समय (Duration): सैद्धान्तिक ५ घण्टा + व्यावहारिक २० घण्टा = २५.० घण्टा

Module: ४ गौशाला व्यवस्थापन
Task: १ गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक १ घण्टा + व्यावहारिक २ घण्टा = ३ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिमकार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ३. समथल स्थानको छनौट गर्ने। ४. पूर्वी मोहडा भएको जग्गाको छनौट गर्ने। ५. गाईको गोठबाट जंगल नजिक भएको जग्गाको छनौट गर्ने। ६. गाईको गोठबाट पानीको स्रोत नजिक भएको जग्गाको छनौट गर्ने। ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): जग्गा, गाईको संख्या</p> <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • जंगली जनावार र भू-क्षयबाट सुरक्षित भएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>गाईको गोठ बनाउने स्थानको छनौट</p> <ul style="list-style-type: none"> • जग्गा • गाईको संख्या

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

भू-क्षयबाट सावधानी अपनाउने।

जंगली जनावारबाट सावधानी अपनाउने।

आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।

Module: ४ गौशाला व्यवस्थापन

Task: २ गाई गोठ निर्माण

समय (Duration): सैद्धान्तिक १ घण्टा + व्यावहारिक ४ घण्टा = ५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिमकार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. Drawing अनुसार जग्गामा लेआउट गर्ने।४. जग्गालाई ३ तिर २ फिटको खाडल खने।५. खाडल खनेको ठाऊमा जमिनको सतहसम्म ९ इच्चको गारो इट्टा/ढुङगा गारो लाउने।६. जमिनको सतहबाट ५ इच्चको गारो, तिनतिर ५ फिट अग्लो लाउने।७. गारोमाथि तिनतिर ३ फिटको ग्रिल/काठ/बाँसको झ्याल बनाउने।८. ८ फिटको गारोमा १० फिटको धुरि बस्ने गरि छाना बनाउने।९. खुल्ला भएको भागमा गर्मी मौसममा खुल्ला छाड्ने जाडो मौसममा खुल्ला भएको भागमा प्लाष्टिक/बोरा/टाट/तितेपातीले घेर्ने।१०. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।११. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): गाईको गोठ निर्माण</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• Drawing अनुसार जग्गामा लेआउट गरेको।• जग्गालाई ३ तिर २ फिटको खाडल खनेको।• जमिनको सतहबाट ९ इच्चको गारो, तिनतिर ५ फिट अग्लो लगाएको।• तिनतिर ३ फिटको ग्रिल/काठ/बाँसको झ्याल बनाएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>गाईको गोठ निर्माण</p> <ul style="list-style-type: none">• गाईको गोठ निर्माण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• गाईको गोठ निर्माण विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

प्लाष्टिक/बोरा/टाट/तितेपाति कोदालो,खन्ति, ग्रिल/काठ/बाँस,हंसिया खुर्पा,इट्टा ढुङगा

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलऔजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: ४ गौशाला व्यवस्थापन

Task: ३ रैथाने गाइको छनोट

समय (Duration): सैद्धान्तिक १ घण्टा + व्यावहारिक ५ घण्टा = ६ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिमकार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. गाईको गोठमा जाने।४. नन्दी, दुधालु गाईलाई छुट्टएर राख्ने।५. गाईको जुरो, घाँटीमा झलर, लामो पुच्छर र सिङ्ग भए नभएको यकिन गर्ने।६. यदि गाईको जुरो, घाँटीमा झलर, लामोपुच्छर र सिङ्ग भएमा गाईलाई अर्को गोठमा सार्ने।७. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गाई भएको गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): रैथाने गाइको छनोट</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none">• गाईको जुरो, घाँटिमा झलर, लामो पुच्छर भएको• गोठमा गाई भएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>रैथाने गाइको छनोट</p> <ul style="list-style-type: none">• नस्लको<ul style="list-style-type: none">○ परिचय• रैथाने गाइको छनोट गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• रैथाने गाइको छनोट गर्ने विधि

औजार, उपकरणर सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- गाईलाई गोठमा सार्दा सावधानी अपनाउने।
- खाडल तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- खाडलको सुरक्षामा सावधानी अपनाउने।

Module: ४ गौशाला व्यवस्थापन
Task: ४ गौवंशको नामाङ्करण गर्ने
समय (Duration): सैद्धान्तिक १ घण्टा + व्यावहारिक ५ घण्टा = ६ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिमकार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ३. गाईको पहिचानको लागि नाम संकलन गर्ने। ४. गाईको अवस्था र उमेर अनुसार वर्गिकरण गर्ने। ५. विभिन्न रङ्गको ट्याग बनाउने। ६. प्राविधिकको सहायताले गाईको कानको माथिल्लो भागमा बेटाडिनले सफा गर्ने। ७. सफा गरेको भागमा जाईलोकेन स्प्रे गर्ने। ८. स्प्रे गरेको भागमा ट्यागिड मेशिनले ट्याग लगाउने। ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): गाईको गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): गौवंशको नामाङ्करण गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गाईको पहिचान र वर्गिकरण सहित ट्याग लगाएको गाई गोठ भएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p><u>गौवंशको नामाङ्करण</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • गौवंशको नामाङ्करण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • गौवंशको नामाङ्करण गर्ने विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ट्यागिड मेशिन, ट्याग बेटाडिन, कपास, स्प्रे जाईलोका

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- ट्यागिड गर्दा सावधानी अपनाउने।

मोड्युल # ५
गव्य संकलन

मोड्युल ५ :गव्य संकलन

विवरण (Description): यस मोड्युलमा पांच वटा गव्यहरू . गोबर, गहुंत, दूध, दही, घ्यु संकलन गर्ने कार्यहरू सँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरू गाईको गव्य - गोबर, गहुंत, दूध, दही, घ्यु संकलन गर्न र प्रयोग गर्न सक्षम हुनेछन्।
कार्यहरू: १. गाईको गोबर संकलन गर्ने २. गाईको गहुंत संकलन गर्ने ३. गाईको दूध संकलन गर्ने ४. गाईको दही बनाउने ५. गाईको घ्यु बनाउने ६. गव्यको प्रयोग गर्ने
समय (Duration): सैद्धान्तिक ८ घण्टा + व्यावहारिक २५ घण्टा = ३३.० घण्टा

Module: ५ गव्य संकलन
Task: १ गौबशको गोबर संकलन गर्ने
समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ३. सुर्य उदाउनु १०० मिनेट अगाडी गाई गोठमा जाने। ४. सुर्य उदाउनु ९० मिनेट अगाडी टपरी/बाटा/ आरी लिएर गाईको पछाडी पखेर बस्ने। ५. टपरी/बाटा/ आरीमा गौबशको गोबर थाप्ने। ६. गोबरलाई ठुलो बाटामा राख्ने। ७. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने। ८. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): गाईको गोठ निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको गोबर संकलन गर्ने मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> सुर्य उदाउनु ९० मिनेट अगाडी टपरी/बाटा/ आरी लिएर गाईको पछाडी पखेर बसी गोबर थापेको। कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	गौबशको गोबर संकलन <ul style="list-style-type: none"> गोबरको <ul style="list-style-type: none"> महत्व प्रयोग गाईको गोबर संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू गाईको गोबर संकलन गर्ने विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

टपरी/बाटा/ आरीमा ,ठुलो बाटा,

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

- गाईको गोबर संकलन गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: ५ गव्य संकलन
Task: २ गाईको गहुँत संकलन गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक १.०घण्टा + व्यावहारिक ३.५ घण्टा = ४.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ३. सूर्य उदाउनु १०० मिनेट अगाडि गाई गोठमा जाने। ४. सूर्य उदाउनु ९० मिनेट अगाडि बाल्टि लिएर गाईको पछाडी पर्खेर बस्ने। ५. सिसा वा माटोको भाँडामा गाई र बाच्छिको गहुँत थाप्ने। ६. गहुँतलाई खाद्वस्तरको बक्लो जर्किन /ड्रममा राख्ने। ७. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने। ८. उपकरण तथा औजारहरू सफागरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): गाईको गोठ</p> <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको गहुँत संकलन गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सूर्य उदाउनु ९० मिनेट अगाडी सिसा वा माटोको भाँडो लिएर गाईको पछाडि पर्खेर बसी गहुँत थापेको • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • गहुँतको <ul style="list-style-type: none"> ○ महत्व ○ प्रयोग • खाद्वस्तरको बक्लो जर्किन • गाईको गहुँत संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • गाईको गहुँत संकलन गर्ने विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

शिसा वा माटो, जर्किन /ड्रम

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- गाईको गहुँत संकलन गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: ५ गव्य संकलन

Task: ३ गाईको दुध संकलन गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.५ घण्टा + व्यावहारिक २ घण्टा = ३.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. सुर्यको अनुपस्थितिमा गोठमा जाने।४. सुर्यको अनुपस्थितिमा शुध्द स्टिल वा काठको भाँडामा दुध दोहन गर्ने।५. दोहन गरेपछि बाच्छा बाच्छीलाई गौमाताको दुध खान दिने६. संकलित दुध शुध्द स्टिलको भाँडा वा फलामको कराहिमा खनाउने।७. दुध उम्लेको ५ मिनेट सम्म पकाउने।८. पकाएको दुधको भाँडालाई निकालि भुईँमा राख्ने।९. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• गाईको गोठ• दुध दिने गाई <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको दुध संकलन गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• संकलित दुध शुध्द स्टिलको भाँडा वा फलामको कराहिमा खनाएको।• दुध उम्लेको ५ मिनेट सम्म पकाएको।• पकाएको दुधको भाँडालाई निकालि भुईँमा राखेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p><u>गाईको दूध संकलन</u></p> <ul style="list-style-type: none">• दुध<ul style="list-style-type: none">○ महत्व○ फाईदा• शुध्द स्टिल• गाईको दुध संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• गाईको दुध संकलन गर्ने विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

शुध्द स्टिलको भाँडा वा फलामको कराहि, काठको भाँडा

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- गाईको दुध संकलन गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: : ५ गव्य संकलन

Task: ४ गाईको दुधबाट दही बनाउने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.५ घण्टा + व्यावहारिक ३ घण्टा = ४.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. गुणस्तरयुक्त १ लिटर दूध डिकचीमा लिने।४. दूधलाई ४०-५० डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रमसम्म तताउने।५. दूधलाई ९० देखि ९५ डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रममा डाडु वा पन्युको सहायताले चलाउदै करिव ५ देखि १० मिनेटसम्म तताउने।६. दूधलाई ४०-४५ डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रमसम्म सेलाउने।७. सो दूधमा १० देखि २० ग्राम जोरन राखेर र करिव २ मिनेट चलाउने।८. जोरन मिसाईएको दूधलाई माटोको भांडोमा भर्ने।९. सो भाँडालाई ३ देखि ४ घण्टासम्म न्यानो कोठा (तापक्रम ३८-४२ डिग्री सेन्टिग्रेड) मा राख्ने। (सो अवधिमा दही जम्छ)।१०. जमेको दहिलाई रेफ्रिजेरेटर वा कोल्ड स्टोरमा राख्ने (तापक्रम ४-५ डिग्री सेन्टिग्रेड)।११. प्रयोग गरिएको औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१२. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल• गाई <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको दुधबाट दही बनाउने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• गुणस्तरयुक्त दूध लिएको।• दूधलाई ९० देखि ९५ डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रममा ५ देखि १० मिनेटसम्म तताएको।• दूधलाई ४०-४५ डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रमसम्म सेलाएको।• सो दूधमा १० देखि २० ग्राम जोरन राखी करिव २ मिनेट चलाएको।• जोरन मिसाईएको दूधलाई कप, पाउच वा माटोको भाँडोमा भरेको।• जमेको दहिलाई रेफ्रिजेरेटर वा कोल्ड स्टोरमा राखेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखेको।	<p>दहि तयार</p> <ul style="list-style-type: none">• जोरन<ul style="list-style-type: none">○ परिचय○ महत्व○ प्रकार○ बनाउने विधि• दहि तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• दहि तयार गर्ने विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

डिकची, लिटर, डाडु वा पन्युको, माटोको भाँडो, रेफ्रिजेरेटर

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल समाग्री तथा उपकरण साथै औजार सुरक्षा र स्वच्छता सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: ५ गव्य संकलन

Task: ५ गाईको दुधबाट घ्यु बनाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक ३घण्टा = ४ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. दहीलाई मन्थन गर्ने भाँडामा राख्ने।४. दहीलाई करिब ३०मिनेट मन्थन गर्ने।५. दही मन्थनबाट प्राप्त नैनीलाई माटोको वा शिशाको भाँडोमा राख्ने।६. नौनीलाई घ्यु नबनेसम्ममा तपाउने।७. नैनीबाट छुटिएको घ्युलाई जालीले छान्ने।८. घिउलाई माटोको, काठ वा सिसाको जारमा वायुरेधी (Air Taght Container) गरी राख्ने।९. प्रयोग गरिएको औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• कार्यस्थल• गाई <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गाईको दुधबाट घिउ बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• दही मन्थनबाट प्राप्त नैनीलाई घ्यु नबनेसम्ममा तताउने।• तताएको घ्यु लाई माटोको भाँडो, काठ भाँडा वा सिसाको जारमा वायुरेधी गरी राख्ने।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>गाईको दुधको घ्यु</p> <ul style="list-style-type: none">• वायुरेधी• घ्यु तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• घ्यु तयार गर्ने विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

दही, माटोको भाँडो, काठ भाँडो वा सिसाको जार, स्टिलको भाँडा, डाडु

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- घ्युलाई माटोको, काठ वा सिसाको जारमा राख्दा सावधानी अपनाउने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: : ५ गव्य संकलन

Task: ६ गव्यको प्रयोग गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक ३.५ घण्टा = ४.५ घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. कृषि उपजको लागी पंचगव्य मल तयार गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none">• १०० के जि मल बनाउने• ३ फिट चौडई, ५ फिट लम्बाई, ६फिट गहिराई भएको खाडल बनाउने• ३० के जि गोबर, १५ लि गहूंत, १५ लि मोई, १ के जि माटो र ४ के जि चनाको दाल ५ के जि शकखर ३० के जि स्याउलाको अनुपात मिलाई खाडलमा राख्ने।• हावा ,पानीबाट जोगाउन प्लाष्टिकले करिब २ देखी ३ महिना माथिबाट छोप्ने।• करिब २ देखी ३ महिना पछि निकालिएको मललाई प्रयोग गर्ने। <p>३. कृषि उपजको लागी पंचगव्य कीट नाशक झोल तयार</p> <ul style="list-style-type: none">• २० लि बाक्लो प्लाष्टिकको जर्किन लिने।• १० लि गहूंत, ३ लि गोमय रस, १/२ लि नीमको रस र १/२ लि तीतेपातीको रस मिश्रण गर्ने।• बाक्लो प्लाष्टिकको जर्किनमा मिश्रण भर्ने।• प्रत्येक दिन मिश्रणलाई लठीको सहायताले चलाउने।• प्लाष्टिकको जर्किनलाई हावा नछिने गरि बिको बन्द गर्ने।• करिब ४५ दिनसम्म भण्डारण गर्ने।• कीटनाशक झोल प्रयोग गर्नु पूर्व ४ गुणा पानी मिसाई वालीमा छर्किने। <p>४. उपकरण तथा औजारहरू सफागरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।</p> <p>५. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <p>निर्दिष्ट कार्य(Task): गव्यको प्रयोग गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• हावा ,पानीबाट जोगाउन प्लाष्टिकले करिब २ देखी ३ महिना माथिबाट छोप्नेको।• करिब २ देखी ३ महिना पछि निकालेर मल प्रयोग गरेको।• प्लाष्टिक जर्किनलाई हावा नछिने गरि बिको बन्द गरेको।• प्रत्येक दिन मिश्रणलाई लठीको सहायताले चलाएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>गव्य</p> <ul style="list-style-type: none">• गव्य<ul style="list-style-type: none">○ परिचय○ महत्व• गव्यको प्रयोग गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू• गव्यको प्रयोग गर्ने विधि

औजार, उपकरणर सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

प्लाष्टिकले जर्किन, कोदालो, खन्ती, स्प्रे, तौल नाप्ने मेशिन, लिटर

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्रीहरूको सुरक्षार स्वच्छता सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

मोड्युल # ६
गौवंशको आहार निर्माण

मोड्युल ६ :आहार व्यवस्थापन Nutrition Management

विवरण (Description): यस मोड्युलमा फिडिड तालिका/क्यालेण्डर बनाउने, फोडर कल्टिभेशन क्यालेण्डर बनाउने, डाले घाँसको नर्सरी बनाउने, डाले घाँस लगाउने, भुईँ घाँस लगाउने, हे बनाउने, साइलेज बनाउने, गौवंशको दाना तयार गर्ने कार्यहरूसँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।

मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरू फिडिड तालिका/क्यालेण्डर बनाउन, फोडर कल्टिभेशन क्यालेण्डर बनाउन, डाले घाँसको नर्सरी बनाउन, डाले घाँस लगाउन, भुईँ घाँस लगाउन, हे बनाउन, साइलेज बनाउन, दाना तयार गर्न, गौवंशको दाना तयार गर्न सक्षम हुनेछन्।

कार्यहरू:

१. फिडिड तालिका/क्यालेण्डर बनाउने Prepare Feeding Schedule/Calendar
२. फोडर कल्टिभेशन क्यालेण्डर बनाउने Prepare Fodder Cultivation Calendar
३. डाले घाँसको नर्सरी बनाउने Make Nursery for Dale Ghash
४. डाले घाँस लगाउने Sow Dale Ghash
५. भुईँ घाँस लगाउने Sow Bhui Ghas
६. हे बनाउने Prepare Hay
७. साइलेज बनाउने। Prepare Silage
८. गौवंशको दाना तयार गर्ने Prepare Food (Dana) for Animal

समय (Duration): सैद्धान्तिक ५.५ घण्टा + व्यावहारिक १२.५ घण्टा = १८.० घण्टा

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: १ फिडिड तालिका/क्यालेण्डर बनाउने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्य स्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. Drawing paper, scale, sign pen लिने। ६. Drawing paper मा महिना अनुसार एक दिने तालिका बनाउने। ७. गौवंशको अवस्था अनुसार बिहान बेलुकाको खानामा घास र दानाको अनुपात मिलाएर तालिकामा लेख्ने। ८. गौवंशको आवश्यकता अनुसार खनिज, भिटामिन पदार्थको मात्रा तालिकामा लेख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): गौवंशको फार्म</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): फिडिड तालिका/क्यालेण्डर बनाउने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गौवंश अवस्था अनुसार बिहान बेलुकाको खानामा घास र दानाको अनुपात मिलाएर तालिकामा लेख्नेको। • गौवंशको आवश्यकता अनुसार खनिज/भिटामिन पदार्थको मात्रा तालिकामा लेख्नेको। 	<p>Feeding schedule calendar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • विधि • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
९. उत्पादनको लागि चाहिने थप दाना र घासको मात्र पनि तालिकामा लेख्ने। १०. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने। ११. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने। १२. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादनको लागि चाहिने थप दाना र घासको मात्र पनि तालिकामा लेखेको। कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Reference Books, Register, Pen, Scale, Drawing Paper, Sign Pen

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: २ फोडर कल्टिभेशन क्यालेण्डर बनाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. मौसम अनुसार कुन महिनामा कुन घाँस हुन्छ लिष्ट वा विवरण लिने।६. पेपरमा बाह्य महिना अट्ने गरी रेखाङ्कन गर्ने।७. बैशाख देखि क्रमस चैत्रसम्म महिनाहरू लेख्ने।८. उक्त Drawing paper मा महिना अनुसार फल्ने घाँसको नाम छुट्टाएर क्रमश लेख्ने।९. घासहरूको लगाउने समय लेख्ने।१०. हरियो घासलाई बर्षभरिको तालिका बनाउने।११. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१२. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१३. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश फार्म</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): फोडर कल्टिभेशन क्यालेण्डर बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• Drawing paper मा बैशाख देखि चैत्र सम्म वा १२ महिना लेखेको।• बर्ष भरी हरियो घाँसको तालिका लेखेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>Fodder cultivation calendar:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• विधि• ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Reference Book, Register, Pen, Scale, Drawing Paper, Sign Pen

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: ३ डाले घाँसको नर्सरी बनाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक २.० घण्टा = २.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. जग्गा तय गरी झारपात हटाउने।६. जग्गा खनजोत गर्ने माटोमा भएको झारपात ढुङ्गा हटाई माटो बुरबुराउदो बनाउने।७. डोरी किलामा बाधी चारैतीर घेर्ने।८. जमिनबाट ४-६ इन्चमाटो उठाई ड्याँग अग्लो बनाउने।९. उक्त ड्याँगमा ४-६ इन्चको उचाई भएको बास वा ईट्टाले घेर्ने।१०. ड्याँगको लेबल मिलाई माटोलाई सम्याउने।११. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने।१२. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने।१३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): किसानको खेतबारी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): डाले घाँसको नर्सरी बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• पानी नजम्ने स्थान छनौट गरेको।• ड्याँगको उचाई ४-६ इन्च उठाएको।• ड्याँगको चौडाई १ मिटर भएको।• इट्टा, बाँसको उचाई ४-६ इन्च बनाइ घेरेको• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>डाले घाँस:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• नर्सरी बनाउने विधि• नर्सरी बनाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, नाम्लो, खन्ती, Measuring tape, Sickle, Nail, Bamboo, इट्टा, बिउ

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task ४: डाले घाँस खेती गर्ने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.० घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. जग्गा तय गर्ने।६. जग्गा सरसफाई गर्ने।७. जग्गालाई सिमाङ्कन गर्ने।८. बिरुवाको जात अनुसार बोटको दुरी र लाइन को दुरी राख्ने।९. एक घन फिटको खाडल खन्ने।१०. खनीएको माटोको ढुङ्गा छानी प्रति खाडलमा पाकेको गोबर मल र माटो मिसाएर प्रयोग गर्ने।११. उक्त माटोलाई बिस्तारै खाडलमा भर्ने।१२. नर्सरीबाट बिरुवा छनोट गरी ल्याउने।१३. पोलिब्याग बिस्तारै खोली माटो सहितको बिरुवा खाल्डोमा रोप्ने।१४. बिरुवा रोपी असर नपर्ने गरी पानी लगाउने।१५. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१६. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने।१७. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): घाँसे स्थान वा किसानको खेतबारी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): डाँले घाँस खेती गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• खाडल खन्दा जमिन मुनी ढुङ्गा नभएको ठाउँमा खनेको।• बिरुवा स्वस्थ र नभाचिएको।• सिफारिस अनुसार गोबर मल प्रयोग गरेको।• बिरुवाको समान दुरी आवश्यकअनुसार मिटर कायम गरेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>डाले घाँस खेती (इपिल इपिल):</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• जातहरू• लगाउने समय• रोप्ने विधि• रोप्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, नाम्तो, खन्ती, Measuring tape, Sickle, Nail, Bamboo, बिरुवा, मल, बिउ

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- पोलिब्याग सुरक्षित राख्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: ५ भुइँ घाँस लगाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.० घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. जग्गा तय गर्ने।६. जग्गा सरसफाई गर्ने।७. कोदालोको साहायताले खनजोत गरी मल माटोमा मिसाउने।८. जग्गामा आवश्यकताअनुसार पाकेको गोबर मल हाल्ने।९. पुन फेरी खनजोत गरी आवश्यकता अनुसार अनुपात मिलाएर NPK प्रयोग गर्ने।१०. सेट/बिउ छनोट गरी रोप्ने जग्गामा ल्याउने।११. आवश्यकता अनुसारको दुरीमा बिउ/बिरुवा लाइनमा रोप्ने।१२. बिउ लगाए पछि आवश्यकता अनुसार सिचाई गर्ने।१३. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१४. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१५. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): घाँसे स्थान वा किसानको खेतबारी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): भुइँ घास लगाउने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• सिफारिस अनुसार गोबर मल प्रयोग गरेको।• जग्गामा अनुपातमा NPK प्रयोग गरेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>भुइँ घाँस खेती:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• जातहरू• लगाउने समय• विधि• ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, नाम्लो, खन्ती, Measuring tape, Sickle, Nail, Bamboo, बिउ, बेर्ना, मल

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task ६: हे बनाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. घाँसको तय गर्ने।६. १० देखि ३० प्रतिशत फूल फुलेको घाँस काट्ने।७. काटिसकेपछि एक घण्टा कडा घाममा सुकाउने।८. काटेको घाँसलाई पातलो गरी छायामा सुकाउने।९. उक्त घाँसमा पानीको मात्रा १० देखि १५ प्रतिशत नभएसम्म सुकाउने।१०. सुकेको घाँसलाई भेन्टीलेशन भएको ठाँउमा सुरक्षित भण्डारण गर्ने।११. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१२. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने।१३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): घाँसे स्थान वा किसानको खेतबारी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): हे बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• घाँस सफा भएको।• घाँस १० देखि ३० प्रतिशत फूल फुलेको भएको।• घाँस नकुहिएको र ढुसी रहित भएको।• हे खैरो/हरियो रँगको भएको।• घाँसमा पानीको मात्रा १० देखि १५ प्रतिशत कायम रहेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>हे घाँस:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• उपयोग/फाइदा• प्रकार• बनाउने समय• विधि• ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Sickle, Scythe, gumboot, mask, gloves

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- सुकेको घाँसलाई सुरक्षित राख्ने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: ७ साईलेज बनाउने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक २.० घण्टा = २.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. दुधालु घाँसको व्यवस्था गरि संकलन गर्ने।६. छनोट गरीएको घाँस काटी सम्बन्धित ठाँउमा ल्याउने।७. काटीएको घाँसलाई ०.५ देखि १ इन्चको टुक्रा पारी काट्ने।८. घाँसलाई ६०-६५ प्रतिशतको चिस्यानको मात्रा हुने गरी सुकाउने/ओईलाउने।९. साईलेज राख्ने ड्रम वा पिट तय गरी प्लाष्टिक बिछाउने।१०. टुक्रा टुक्रा गरी काटिएको घाँसलाई ड्रम वा पिट मा हावा रहित गरी क्रमस मिलाउदै जाने।११. पिट भरिएपछि माथिबाट पानी / हावा नछिर्ने गरी मुख बन्द गर्ने।१२. भरिएको पिटलाई १५-२० से.मी. सम्म माटोले चारैतिरबाट छोपिदिने।१३. छोपेको ठाँउमा ढुङ्गा मुढाले थिचि ४५ दिन सम्म राख्ने।१४. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने।१५. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने।१६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): घाँसे स्थान वा किसानको खेतवारी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): साईलेज बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• घाँस सफा भएको।• घाँस ६०-६५ प्रतिशत चिस्यानको मात्रा कायम भई र ढुसी रहित भएको।• निश्चित मात्रामा ०.५-१ इन्चको टुक्रा पारिएको।• पिट वा ड्रममा प्लाष्टिक बिछाई हावा रहित भएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>साईलेज:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• साईलेज बनाउने घाँसको प्रकार• बनाउने समय• विधि• ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Measuring tape, Sickle, Plastic, Drum, खन्ती, साभेल, कोदालो, चाफ कटर, मास्क, गमबुट

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: ६ आहारा व्यवस्थापन गर्ने

Task: ८ गौवंशको दाना तयार गर्ने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.० घण्टा = १.५० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. गुणस्तरीय कच्चा पदार्थ जम्मा गर्ने६. कच्चा पदार्थहरू सफा गर्ने७. कच्चा प्रदार्थहरू ४ देखि ५ टुक्रा वा धुलो हुने गरी पिस्ने८. नुन र खनिज पदार्थ लिने।९. सबै कच्चा पदार्थहरूको नाप अनुसार एक आपसमा मिसाउने।१०. प्याकिङ्ग गरी लेबल गरेर सुरक्षित भण्डारण गर्ने।११. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१२. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थान मा भण्डारण गर्ने।१३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश फार्म</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): गौवंश को दाना तयार गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• सिफारिसअनुसार को नापमा बनाएको।• लेबल गरिएको• सुरक्षित तरीकाले भण्डारण गरेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>गौवंशको दाना:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• कच्चा पदार्थहरू• विधि• ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Grinder, Weighing Machine, Plastic

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।

मोड्युल # ७

गौवंश स्वास्थ्य व्यवस्थापन

मोड्युल ७ :गौवंश स्वास्थ्य व्यवस्थापन

<p>विवरण (Description): यस मोड्युलमा रोगी गौवंशको पहिचान गर्ने, ज्वरो, पल्स/मुटुको धड्कन र श्वाशप्रस्वास दर नाप्ने, बाह्य परजीवीको नियन्त्रण गर्ने, आन्तरिक परजीवी नियन्त्रणको लागि De-Worming गर्ने, नवजात बच्चा बच्छिको स्याहार गर्ने, घाउ सफा गर्ने, नमूना संकलन गर्ने (गोबर तथा पिसाब), अरुची उपचार गर्न सहयोग गर्ने, डायरियाको रोकथाम गर्ने, लुतो उपचार गर्न मद्दत गर्ने, कार्यहरूसँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।</p>
<p>मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरू रोगीको गौवंश पहिचान गर्न, ज्वरो, पल्स/मुटुको धड्कन र श्वाशप्रस्वास दर नाप्ने, , बाह्य परजीवीको नियन्त्रण गर्ने, आन्तरिक परजीवी नियन्त्रणको लागि De-Worming गर्न, नवजात बच्चा बच्छिको स्याहार गर्ने, घाउ सफा गर्न, नमूना संकलन गर्न (गोबर तथा पिसाब), अरुची उपचार गर्न सहयोग गर्न, , डायरियाको रोकथाम गर्न, लुतो उपचार गर्न मद्दत गर्न, सक्षम हुनेछन्।</p>
<p>कार्यहरू:</p> <ol style="list-style-type: none"> १. रोगी गौवंशको पहिचान गर्ने। २. ज्वरो, पल्स/मुटुको धड्कन र श्वाशप्रस्वास दर नाप्ने। Measure Temperature, Pulse and Respiration ३. बाह्य परजीवीको नियन्त्रण गर्ने। ४. आन्तरिक परजीवी नियन्त्रणको लागि De-Worming गर्ने। Perform De-worming ५. नवजात बाछ्या-बाछ्छीको स्याहार गर्ने। Nurture New-born Animal ६. घाउ सफा गर्ने। Perform Wound Cleaning ७. नमूना संकलन गर्ने। (गोबर तथा पिसाब) Collect Sample (Fecal and Urine) ८. डायरियाको रोकथाम गर्ने। Prevent from Diarrhea ९. अरुचि उपचार गर्न सहयोग गर्ने। Assist to Treat Anorexia १०. लुतो उपचार गर्न मद्दत गर्ने। Assist to Treat Scabies
<p>समय (Duration): सैद्धान्तिक ९.० घण्टा + व्यावहारिक २३.५ घण्टा = ३२.५ घण्टा</p>

<p>Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।</p>
<p>Task: १ रोगी गौवंशको पहिचान गर्ने।</p>
<p>समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १ घण्टा = १.५ घण्टा</p>

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनोट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. आवश्यकता अनुसार गौवंशलार्इ नियन्त्रणमा लिने। ६. गौवंशको बाहिरी आवरण जांच गर्ने (स्वस्थ गौवंशमा चनाखोपाना, आँखा, नाक, कान आदि)। 	<p>अवस्था (Condition): गौवंशको फार्म/गोठ वा क्लिनिक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): रोगी गौवंशको पहिचान गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गौवंशको शरीरका अंगहरू, दिसा, पिसाब 	<p>रोगी गौवंश:</p> <ul style="list-style-type: none"> • पहिचान • गौवंशले सामान्यतया बिरामी हुदा देखाउने लक्षणहरू • रोगी र निरोगी गौवंश बीचको भिन्नता

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
७. गौवंशको शरीर अण्ड्यारो तथा अनौठो तरिकाले धेरैबेर बसेको छ कि छैन हेर्ने। ८. गौवंशलाई हिडाएर जांच गर्ने, खोच्याए नखोच्याएको यकिन गर्ने। ९. गौवंशले खानेकुरा राम्रो संग खाए नखाएको जांच गर्ने। १०. गौवंशले बेला बेलामा उग्राउने गरेको छ कि छैन जांच गर्ने। ११. गौवंशको दिशा धेरै पातलो वा धेरै सारो भएको, दिसामा जुका, रगत आदि भए नभएको जांच गर्ने। १२. पिसाबको रंग हेर्ने। १३. गौवंशले लगातार खोके नखोकेको जांच गर्ने। १४. गौवंशमा दुखाईको जस्तो हाउभाउ भए नभएको जांच गर्ने। १५. अन्य कुनै फरकपना/खराबी भए नभएको जांच गर्ने। १६. जांच गर्दा पत्ता लागेका सबै विवरण नोट गर्ने। १७. गौवंशलाई जाँचगर्ने व्यक्तिले आफ्नो हात साबुन पानीले सफा गर्ने। १८. गौवंशलाई बिस्तारै मुक्त गर्ने। १९. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने। २०. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। २१. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	आदिको छुट्टा छुट्टै विवरण प्रस्ट संग नोट गरिएको। • नोट गरिएको विवरणको आधारमा प्रतिवेदन तयार गरिएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	• रोगी भए नभएको पहिचान गर्न जांच गरिने पक्षहरू • गौवंश जांच गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Masks, Gum Boot, Apron, Soap, Bucket, Water, Towel

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- पशुको नजिक जाँदा, छुँदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task: २ ज्वरो, पल्स/मुटुको धड्कन र श्वाशप्रस्वास दर नाप्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १ घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. कार्यस्थल छनौट गर्ने।</p> <p>३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।</p> <p>४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।</p> <p>५. आवश्यकता अनुसार पशुलाई नियन्त्रणमा लिने।</p> <p>६. गौवंशको शारीरिक तापक्रम लिन-</p> <ul style="list-style-type: none"> डिजिटल थर्मोमिटरलाई टुप्पोपट्टि पेट्रोलियम जेल्ली दलेर चिप्लो बनाउने पशुको मलद्वार भित्र केहि ईन्च छिराउने दुई मिनेट सम्म छड्के पारी अड्याई राख्ने त्यसपछी उक्त थर्मोमिटरलाई बाहिर निकाली तापक्रम नोट गर्ने। <p>७. गौवंशको शरीरको Pulse/Heart rate लिन-</p> <ul style="list-style-type: none"> गौवंशलाई एकछिन आराम गराई उत्तेजना कम गराउने गौवंशको शरीरको बायाँपट्टि छातिनिर इस्टेथेस्कोप राखी मुटुको धडकन (ढुक-ढुक आवाज) सुन्ने एक मिनेट सम्म उक्त धड्कन गणना गरि नोट गर्ने। <p>८. गौवंशको शरीरको Respiration rate लिन-</p> <ul style="list-style-type: none"> गौवंशलाई एकछिन आराम गराई उत्तेजना कम गराउने छेउपट्टिबाट गौवंशको छाती/पेटतिरको भाग फुकेको/दबेको सास फेरेको अवलोकन गर्ने यसको साथै गौवंशको नाक नजिकै आफ्नो हात वा कपास राखेर सास फेरेको अवलोकन गर्ने एक मिनेट सम्म सास फेरेको गणना गरि नोट गर्ने। <p>९. गौवंशलाई बिस्तारै मुक्त गर्ने।</p> <p>१०. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।</p>	<p>अवस्था (Condition): गौवंशको फार्म/गोठ वा क्लिनिक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ज्वरो, पल्स/मुटुको धड्कन र श्वाशप्रस्वास दर नाप्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> गौवंश उत्तेजित नभएको थर्मोमिटरलाई छड्केपारि गौवंशको मलद्वारमा राखिएको। Pulse/Heart rate लिनको लागि गौवंशको शरीरको बायाँपट्टि छातिनिर इस्टेथेस्कोप राखी एक मिनेट सम्म मुटुको धडकन लिइएको। Respiration rate लिनको लागि गौवंशलाई छेउपट्टिबाट हेरेर अथवा पशुको नाक नजिकै आफ्नो हात लगेर एक मिनेट सम्म सास फेरेको गणना गरिएको। कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>Temperature</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व स्वस्थ गौवंशको सामान्य शारीरिक तापक्रम दर तापक्रम नाप्न सकिने शरीरका भागहरू तापक्रम नाप्ने विधि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू <p>Pulse rate/Heart rate</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व विधि सामान्य पल्स दर ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू <p>Respiration rate</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व विधि सामान्य रेस्पिरेशन दर ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
११. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १२. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।		

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Digital thermometer, Stethoscope, Petroleum jelly, Paper towel, Watch, Travis, Gloves, Masks, Gum Boot, Apron, Restraining Rope, Soap, Bucket, Water, Towel, Cotton

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत, कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने।
- गौवशको नजिक जाँदा, छुदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने।

Module: ७ गौवशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने ।

Task: ३ बाह्य परजीवी नियन्त्रण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १ घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने ।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने ।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने ।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।५. Dipping tank मा पानीको मात्रा जांच गर्ने ।६. Dipping tank को पानीमा Dipping solution (औषधि) उत्पादकको निर्देशन अनुसार हालेर चलाई घोलने ।७. गौवशलाई टाउको पनि डुबाउन बाध्य पार्ने ।८. शुरुका २/४ वटा गौवशलाई पुन दोहर्याउने ।९. कम उमेरका पशुहरूको छुट्टै विशेष व्यवस्थापन गर्ने ।१०. गौवशलाई भिजेको शरीर चाट्न नदिने ।११. प्रयोग भइ बाकि रहेको औषधि झोलको उचित व्यवस्थापन गरि Dipping tank सुकाउने ।१२. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने ।१३. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।१४. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition): गौवशको फार्म/गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बाह्य परजीवी नियन्त्रण गर्ने । बाह्य परजीवी नियन्त्रण गर्न Dipping गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• सबै गौवशलाई Dipping गरिएको ।• गौवशको शरीरको सबै भाग राम्रो संग भिजेको ।• गौवशले शरीर चाट्न नपाउनेगरि व्यवस्था गरिएको ।• Dipping tank को औषधि पानी धेरै मैलो नभएको ।• बांकी रहेको औषधि पानीको उचित व्यवस्थापन गरिएको ।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>बाह्य परजीवी:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• पशुमा लाग्ने बाह्य परजीवीहरू र तिनले गर्दा हुने असरहरू• बाह्य परजीवीहरू नियन्त्रणका विभिन्न उपायहरू <p>Dipping विधि:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• Dipping मा प्रायोग हुने केमिकलहरू (औषधि) तथा विधि• Dipping गराउदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Dipping tank, dipping solution, water, Gloves, Masks, Gum Boot, Apron, Soap, Bucket, Water, Towel

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- हानिकारक केमिकलको उचित व्यवस्थापन गर्ने ।
- गौवशमा केहि असामान्य लक्षण देखिएमा पशुचिकित्सकको परामर्श लिने ।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने ।
- गौवशको नजिक जाँदा, छुँदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने ।

Module: ७ गौवशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने ।

Task: ४ आन्तरिक परजीवी नियन्त्रणको लागि De-Worming गर्ने

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १ घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने ।२. कार्यस्थल छनोट गर्ने ।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने ।४. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।५. गौवशको छनौट गरी तौल लिने ।६. तौल अनुसार औषधिको मात्रा तय गर्ने ।७. औषधिलाई Drenching Gun/Bottle मा राख्ने ।८. गाईलाई Travis मा राखेर एकजना अर्को व्यक्तिको सहयोगले नियन्त्रणमा लिने ।९. हातले गौवशको मुख खोली Drenching Gun/Bottle मा भएको औषधि खाना नलीमा पठाउने ।१०. औषधि ननिलुन्जेल गौवशको मुख बन्द गरी राख्ने । (यदि गौवशले खोकन थालेमा तुरन्त मुखबाट हात छोड्ने ।)११. गौवशलाई औषधि खाएपछि मुखबाट बाहिर फ्याके नफ्याकेको यकिन गर्ने । (यदि बाहिर फ्याकेमा पुन ९ नं.को प्रक्रिया दोहर्‍याउने ।१२. गौवशलाई नियन्त्रणबाट छोडेर यथास्थानमा राख्ने ।१३. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने ।१४. प्रयोग भएका उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।१५. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition): गौवशको फार्म/गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): आन्तरिक परजीवी नियन्त्रणको लागि De-Worming गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• तौल अनुसार औषधिको मात्रा मिलाएको ।• Drenching Gun/Bottle मा भएको औषधि पूरै खुवाएको ।• गौवशले औषधि खादा नखोकेको ।• गौवशले खाएको औषधि मुखबाट बाहिर नफ्याकेको ।• कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>De-Worming विधि:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्व• De-Worming मा प्रायोग हुने केमिकलहरू (औषधि) तथा विधि• De-Worming गराउदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Drenching Gun/Bottle, Travis, Gloves, Masks, Gum Boot, Apron, Restraining Rope, Soap, Bucket, Water, Towel, Medicine, Measuring Tape, Calculator, Weighing Machine,

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने ।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task: ५ नवजात बाच्छा बाच्छीको स्याहार गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.० घण्टा = ३.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. New born बाच्छा वा बाच्छीको नाक मुख सफा कपडाको साहयताले सफा गर्ने।६. माउलाई चाट्न दिने।७. नाभी पेटतिरको भाग भन्दा अगाडि २ ईन्च छोडेर निर्मलीकरण गरेको धागोले बाँध्ने८. धागोले बाँधेको ठाउँ भन्दा अलि माथिबाट Sterile Blade ले काट्ने।९. नाभी काटेको भागमा Tincture iodine solution लगाउने।१०. बाच्छा वा बाच्छीलाई जतिसक्दो चाँडो विगौति दुध खुवाउने।११. बाच्छा वा बाच्छीलाई न्यानो ठाउमा राख्ने।१२. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने।१३. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१४. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंशको गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): नवजात बाच्छा वा बाच्छीको स्याहार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• New born बाच्छा वा बाच्छीको नाक मुख सफा भएको।• नाभी पेटतिरको भाग भन्दा अगाडि २ ईन्च छोडेर बाँधेको।• नाभी काटेको भागमा Tincture iodine solution लगाएको।• विगौति दुध खुवाएको।• बाच्छा वा बाच्छीलाई न्यानो ठाउमा राखेको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>नवजात (New born) बाच्छा वा बाच्छीको स्याहार:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• महत्त्व• विधि• स्याहार गर्दा ध्यान दिनपर्ने कुराहरू।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Cotton, Mask, Sterile blade, Sterile thread, Soap, Towel, Tincture Iodine

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने।
- गौवंशको नजिक जाँदा, छुदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने ।

Task: ६ घाउ सफा गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने ।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने ।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने ।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।५. गौवंशलाई नियन्त्रण गर्ने ।६. गौवंशको पुरानो घाउलाई सावुनपानीले र ताजा तथा सफा घाउलाई सलाईन पानीले राम्रो सग सफा गर्ने ।७. यसपछि घाउलाई Antiseptic झोलले सफा गर्ने ।८. घाउ भएको वरिपरि रौहरूलाई sterile blade ले हटाउने ।९. घाउ सफा गर्दा घाउको भित्री भागबाट सफा गर्दै बाहिर आउने ।१०. घाउमा Antiseptic मलम लगाउने र bandage गर्ने ।११. घाउ पुरानो माथि Sterile Gauze pad राखेर Bandage गर्ने ।१२. छेडेको वा टोकेको घाउलाई भने सफा गरिसकेपछि ब्यान्डेज नगरी खुल्ला छोड्ने ।१३. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने ।१४. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।१५. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश गोठ/फार्म वा क्लिनिक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): घाउ सफा गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• गौवंशको घाउ सफा भएको ।• घाउ सफा गर्दा घाउको भित्री भागबाट सफा गर्दै बाहिर आएको ।• घाउमा Antiseptic मलम लगाएर अवस्था अनुसार bandage गरेको ।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<p>घाउ:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• प्रकार• सफा गर्नुको महत्व• सफा गर्ने विधि• घाउमा लगाइने औषधीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Forceps, Cotton, Bandage, Antiseptic ointment, Povidine iodine, Soap, Towel, Blade, Scissor

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने ।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने ।
- गौवंशको नजिक जाँदा, छुदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने ।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task: ७ नमूना संकलन गर्ने (गोबर तथा पिसाब)

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १ घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने।कार्यस्थल छनौट गर्ने।आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।गौवंशलाई Travis मा राख्ने।गोबरको नमूना लिनको लागि-<ul style="list-style-type: none">हातमा lubricant प्रयोग गर्ने।Rectum मा हात राखेर गोबर स्याम्पल लिने।गोबर स्याम्पल सफा बट्टा वा Sample Bag मा ५०-१०० ग्राम जति राख्ने।गोबर स्याम्पल बट्टा वा Sample bag मा permanent marker ले लेबल गर्ने।गोबर स्याम्पल चाँडै (८ घण्टाभित्र) Lab मा पठाउने।पिसाबको नमूना लिनको लागि-<ul style="list-style-type: none">Sterile भाडा प्रयोग गरेर पिसाब संकलन गर्ने।पिसाब भएको भाडा label गरेर चाडो ल्याबमा पठाउने।कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने।उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश गोठ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): नमूना संकलन गर्ने (गोबर तथा पिसाब)।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">Rectum बाट हात राखेर गोबर स्याम्पल लिएको।गोबर स्याम्पल बट्टा वा Sample bag मा permanent marker ले लेबल गरेको।पिसाब संकलन गर्दा Sterile भाडाको प्रयोग गरेको।पिसाब भएको भाडा label गरेको।कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>नमूना संकलन:</p> <ul style="list-style-type: none">परिचयमहत्त्वउद्देश्यगोबरको नमूना संकलन विधि र उद्देश्यपिसाबको नमूना संकलन विधि र उद्देश्यनमूना संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Mask, Lubricant, Soap, Sample bag, Permanent Marker, Sample vial

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने।
- गौवंशको नजिक जाँदा, छुदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task: ८ डायरियाको रोकथाम गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. गौवंशलाई नियन्त्रणमा लिने।६. ज्वरो जाँच गर्ने।७. गौवंशको छाला तानेर र आँखा जाँच गरेर जल बियोजन (Dehydration) भए नभएको यकिन गर्ने।८. जिवनजल र पोषिलो खानेकुरा खुवाउने।९. गोबर जाँचका लागि स्याम्पल पठाउने।१०. गौवंशलाई नियन्त्रणबाट मुक्त गर्ने।११. पशु चिकित्सकबाट परामर्श लिने।१२. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।१३. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१४. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंशगोठ/फार्म वा क्लिनिक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): डायरियाको रोकथाम गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• Fever जाँच गरिएको।• Dehydration भए नभएको यकिन गरेको।• जिवनजल र पोषिलो खानेकुरा खुवाएको।• गोबर जाँचको लागि नमुना लिईएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>डायरिया:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• कारण• रोकथाम उपाय/विधि• सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Mask, Thermometer, Travis, Sample bag, जीवन जल

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- गौवंशको नजिक जाँदा, छुदा, चलाउदा सावधानी अपनाउने।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task ९: अरुचीको उपचार गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.० घण्टा = १.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्यस्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. लामो समयसम्म खानपिन नगरेको पशुको पहिचान गर्ने।६. गौवंशलाई नियमित दिइदै आएको आहाराको गुणस्तर बिग्रीएको नबिग्रीएको यकिन गर्ने।७. गौवंशलाई नियन्त्रणमा लिने।८. गौवंशलाई खाना रुचाउने आहारा/औषधि निर्देशन अनुसार दिने।९. गौवंशलाई नियन्त्रणबाट छोडि यथास्थानमा राख्ने।१०. गौवंशको अवस्थामा थप समस्या आएमा प्राविधिक वा भेट डाक्टरको सल्लाह लिने।११. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा गर्ने।१२. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश गोठ/फार्म</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): अरुची (Anorexia) को उपचार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• गौवंशलाई नबिग्रीएको आहारा दिएको यकिन गरेको।• गौवंशलाई आहारा खान रुचाउने औषधि खुवाएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>Anorexia</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• प्रकार• उपचार गर्ने विधि• प्रयोग हुने औषधीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Mask, Soap, Bucket, Medicine

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: ७ गौवंशको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने।

Task १०: लुतोको उपचार गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. कार्य स्थल छनौट गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने।४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।५. लुतो लागेको गौवंशको पहिचान गर्ने।६. गौवंशललाई नियन्त्रणमा लिने।७. शरिरको संक्रमित ठाँउको रौ ब्लेडले फाल्ने र ठाँउ सफा गर्ने।८. संक्रमित छालामा लुतोको औषधि लगाउने।९. गौवंशललाई नियन्त्रणबाट छोडि यथास्थानमा राख्ने।१०. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने।११. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।१२. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition): गौवंश गोठ/फार्म क्लिनिक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): लुतोको उपचार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• संक्रमित स्थानको रौ फालेको।• घाउ भएको ठाँउमा औषधि लगाएको।• कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>Scabies</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• कारण• प्रकार• असर• रोकथाम उपाय/विधि• सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Gloves, Apron, Mask, Soap, Bucket, Lotion, Ivermectin

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- गौवंशको नजिक जाँदा, छुँदा सावधानी अपनाउने।
- Animal Welfare लाई ध्यानमा राखेर काम गर्ने।

मोड्युल # ८
गव्य उत्पादन

मोड्युल ८ :गव्य उत्पादन

विवरण (Description) यस मोड्युलमा गौ अर्क बनाउने, घनवट्टी बनाउने, वैदिक मोई बनाउने, गोमय धूपवत्ती बनाउने, र वैदिक घृत बनाउने कार्यहरूसँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका
मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भए पछि प्रशिक्षार्थीहरू गौ अर्क बनाउन घनवट्टी बनाउन, वैदिक मोई बनाउन, गोमय धूपवत्ती बनाउन र वैदिक घृत बनाउन सक्षम हुनेछन्।
कार्यहरू: <ul style="list-style-type: none"> • गौ अर्क बनाउने। • घनवट्टी बनाउने। • वैदिक मोई बनाउने। • गोमय धूपवत्ती बनाउने। • वैदिक घृत बनाउने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक २.५ घण्टा + व्यावहारिक ६.५ घण्टा = ९.० घण्टा

Module: ८ गव्य उत्पादन
Task: १ गौ अर्क बनाउने विधि
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्य स्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. २० लि गहृत लिने। ६. गहृतलाई वाष्पीकरण गर्ने मेशिनमा राख्ने। ७. मेशिनमा राखेर १४ लि (७० प्रतिशत) हुने समय सम्म तताउने। ८. वाष्पिकृत भएको गहृतलाई रबर पाईपको माध्यमबाट चिसो पानीमा डुबाउने। ९. चिसो भएको वाष्पलाई बाल्टिमा संकलन गरेर कपडाले छानेर भण्डारण गर्ने। १०. संकलित अर्कलाई packaging मा पठाउने। ११. उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १२. औजार र उपकरण सफा गर्ने। १३. औजार र सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने। १४. कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (Condition): कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गौ अर्क बनाउने विधि</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गहृतलाई वाष्पिकृत गर्ने मेशिनमा राखेको। • वाष्पिकृत भएको गहृतलाई रबर पाईपको माध्यमबाट चिसो पानीमा डुबाएको। • अर्कलाई packaging मा पठाएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>गौ अर्क</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • फाईदा • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

मार्कर, फिलपचार्ट, रजिष्टर, कलम

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलऔजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module: द गव्य उत्पादन
Task: २ घनवट्टी बनाउने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. अर्क बनाउदाको अन्तिम १०% गहुत बाँकी राख्ने। ६. त्यसलाई वाष्प हुन नदिई तरल क्षारको रूपमा संकलन गर्ने। ७. तरल क्षारलाई ठोस नहुन्जेल सम्म कराहीमा पकाउने। ८. क्षार पकाउदा समभाग जडिबुटिको धुलो मिसाएर पकाउने। ९. ठोस रूप भएपछि तातोतातो अवस्थामा केराउको दाना जस्तै सानो सानो गोली बनाउने। १०. बनाएको गोलिलाई वायुरोधि बट्टामा राखि packing मा पठाउने। ११. औजार, उपकरण र सामग्रीहरू सफा गरी भण्डारण गर्ने। १२. कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): कार्यस्थल निर्दिष्ट कार्य (Task): घनवट्टी बनाउने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> • तरल क्षारलाई ठोस नहुन्जेल सम्म कराहीमा पकाउएको। • ठोस रूप भएपछि तातोतातो अवस्थामा केराउको दाना जस्तै सानो सानो गोली बनाएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • घनवट्टी <ul style="list-style-type: none"> ○ परिचय (असुरो, अवसोगन्ध) ○ प्रकार ○ गुण ○ मात्रा ○ ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू ○ विधि • समभाग

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू (**Tools, Equipment and Materials**):

बोरा, टोकरी, क्रेट बाँसका चित्रा, जुटको बोरा

सुरक्षा सावधानी (**Safety Precautions**):

- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्रीहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।

Module: द गव्य उत्पादन
Task: ३ वैदिक मोई बनाउने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्य स्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. १० लि गाग्रीको साईज अनुसार खाल्टो खन्ने ६. १० लि मोई लिने। ७. मोईलाई माटोको गाग्रीमा राखि खाल्टो भित्र राख्ने। ८. ५०० ग्राम गरम मसला र १००ग्राम नून राखि दिनमा १ पटक राम्रोसंग चलाएर पुन हावा नछिर्ने गरी मुख बन्द गर्ने। ९. दिनमा १ पटक राम्रोसंग चलाई मुख बन्द गर्ने र करिब २- ३ महिना सम्म यो प्रक्रिया निरन्तर गर्ने। १०. २- ३ महिना पछि करिब १ हप्ता गाग्रीलाई घाममा राख्ने। ११. मोईलाई सूतिको कपडाले छानेर सिसा वा खाद्यस्तरको बोतलमा वायुरोधी बट्टामा राखि packaing मा पठाउने। १२. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १३. कार्यसम्पादनको अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): कार्यस्थल निर्दिष्टकार्य (Task): वैदिक मोई बनाउने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> १० लि गाग्रीको साईज अनुसार खाल्टो खनेको। दिनमा १ पटक राम्रोसंग चलाई मुख बन्द गर्ने र करिब २- ३ महिना सम्म यो प्रक्रिया निरन्तर गरेको। मोईलाई सूतिको कपडाले छानेर सिसा वा खाद्यस्तरको बोतलमा वायुरोधी बट्टामा राखि packaing मा पठाएको। कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	वैदिक मोई <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व उपयोगिता ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

मोई १० लिटर, गाग्री, गरम मसला, नून, खाद्यस्तरको बोतलमा वायुरोधी बट्टा, खाद्यस्तरको बोतलमा वायुरोधी बट्टा पन्यू, सूति कपडा

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- प्याकिङ्ग बक्समा चोटपटक तथा क्षति हुनबाट सावधानी अपनाउने।

Module: द गव्य उत्पादन
Task: ४ गोमय धूपवत्ती बनाउने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ३. आंप, चांप, वर, पिपल र समीको दऊरालाई बराबर मिसाउने र त्यसलाई करिब २ किलो लिने। ४. त्यसलाई पिसेर धुलो बनाउने। ५. भिमसेनी कपुर, गुग्गल, लवाडलाई बराबर मिसाउने र त्यसलाई करिब १०० ग्राम लिने। ६. त्यसलाई पिसेर धुलो बनाउने। ७. तितेपाती, बेल, तेजपात, सुनपाती र नरपाती पातलाई बराबर मिसाउने र त्यसलाई करिब २०० ग्राम लिने। ८. त्यसलाई पिसेर धुलो बनाउने। ९. हवन सामग्रीको धूलो ५०० ग्राम लिने। १०. सबै सामग्रीको धूलोलाई प्लाष्टिकको बाटामा राख्ने। ११. घिऊ २०० ग्राम र पानी आवश्यकतानुसार मिश्रण गरि मुछ्ने। १२. मुछ्दा धेरै गिलो नबनाई ठिकको बनाउने। १३. तयांरी मिश्रणलाई ५ ईन्च लामो, ०२५ ईन्च गोलाई भएको प्लाष्टिकको पाईपमा खांदेर राख्ने। १४. पाईप भित्रको मिश्रणलाई पछाडिबाट धकेलेर बाहिर निकाल्ने। १५. निस्किएको मिश्रणलाई प्लाष्टिकमा राखि घाममा नसुकेसम्म सुकाउने। १६. सुकेको धूपलाई प्लाष्टिक वा कागजमा राखि packaing मा पठाउने। १७. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १८. कार्यसम्पादनको अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्टकार्य (Task): गोमय धूपवत्ती बनाउने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सबै चाहिने मिश्रण लिई गिलो नबनाई ठिकले मुछ्नेको • पाईप भित्र मिश्रणलाई राखि पछाडिबाट धकेलेर बाहिर निकालेको। • घाममा नसुकेसम्म सुकाई प्लाष्टिक वा कागजमा राखि packaing मा पठाएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>गोमय धूपवत्ती</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उपयोगिता • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

आंप, चांप, वर, पिपल,समी काठ गाईको घिऊ, भिमसेनी, कपुर, गुग्गल, ल्वाड, तितेपाती, वेल, तेजपात, सुनपाती, नरपाती पात, हवन सामग्री,पानी,प्लाष्टिको पाईप,प्लाष्टिकको बाटा, धूप सुकाउन प्लाष्टिक,

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने ।
- प्याकिङ्ग बक्समा चोटपटक तथा क्षति हुनबाट सावधानी अपनाउने
- समाग्री मिसाउदा सावधानी अपनाउने

Module: ८ गव्य उत्पादन Task: ५ वैदिक घृत बनाउने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकता अनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. गाईको ५ किलो नौनीलाई फलामको कराहीमा राखेर तपाउने। ६. जामुन, अर्जुन र सर्पगन्धाको बोक्रा १०० ग्रामलाई खस्रो कुट्टने अनि कल्क बनाउनको लागि पानीमा भिजाउने। ७. नौनी तपाउने समयमा बराबर अस्वगन्धा, सतावरी, मुस्लीको धूलो २०० ग्राम बराबर वेलपत्र, तेजपात र तुलसी पातको धूलो १०० ग्राम, बराबर हर्रा अमलाको धूलो १०० ग्रामको मिश्रण गरी पकाउने। ८. घिउ बनी सकेपछि सानो डेक्चीमा राख्ने। ९. ठूलो डेक्चीमा पानी राखेर उमाल्ने। १०. ठूलो डेक्ची भित्र सानो डेक्ची राखि पकाउने। ११. भिजाएर राखेको सामग्रीलाई कपडाले छान्ने। १२. छानेको रसलाई सानो डेक्चीमा राखि तताउने र पानी सुकाउने। १३. घृतलाई शिशाको जारमा राखि packing मा पठाउने। १४. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १५. कार्यसम्पादनको अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कार्यस्थल <p>निर्दिष्टकार्य (Task): वैदिक घृत बनाउने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कराहीमा राखेर नौनीलाई तपाएको। • नौनीमा मिश्रण धूलो राखेर तपाएको। • जामुन, अर्जुन र सर्पगन्धाको बोक्रा सामग्रीलाई कपडाले छानि ठूलो डेक्ची भित्र रहेको सानो डेक्ची राखि तताई पानी सुकाएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>वैदिक घृत</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उपयोगिता • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials)

नौनी, अस्वगन्धा, सतावरी, मुस्ली, वेलपत्र, तेजपात र तुलसी पात, हरो बरो र अमला जामुन, अर्जुन सर्पगन्धा फलामको कराही, स्टील, स्टीलको डाडु, शिशाको जार, छात्रे सुतीको कपडा, स्टीलको डेक्ची सानो ठूलो

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने ।
- प्याकिङ्ग बक्समा चोटपटक तथा क्षति हुनबाट सावधानी अपनाउने
- सामग्री मिसाउदा सावधानी अपनाउने

मोड्युल # ९
गव्य भण्डारण तथा वजारीकरण

मोड्युल ९ :गव्य भण्डारण तथा बजारीकरण

विवरण (Description): यस मोड्युलमा गव्य प्रशोधन गर्ने, गव्य भण्डारण (Storage) गर्ने, लेबलिङ (Labeling) गर्ने र उत्पादनको बजारीकरण गर्ने ज्ञान समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम (Module Outcomes): यस मोड्युल पूरा भए पछि गव्य प्रशोधन गर्ने, गव्य भण्डारण (Storage) गर्ने, लेबलिङ (Labeling) गर्ने र उत्पादनको बजारीकरण गर्न सक्षम हुनेछन्।
कार्यहरू: <ul style="list-style-type: none"> • गव्य प्रशोधन गर्ने। • गव्य भण्डारण (Storage) गर्ने। • लेबलिङ (Labeling) गर्ने। • उत्पादनको बजारीकरण गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक २.५ घण्टा + व्यावहारिक ६.५ घण्टा = ९.० घण्टा

Module: ९ गव्य भण्डारण तथा बजारीकरण
Task: १ गव्य प्रशोधन गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. संकलित गव्यलाई सफा त्रिपालमा फिजाउने। ६. गव्यसँग मिसिएका पात पतिगर केलाउने। ७. केलाएको गव्यमा ढुसी वा धुलो माटो सफा गर्ने। ८. सफा गरिएका जडीबुटीसुरक्षित तरिकाले बोरा, टोकरी, क्रेटमा राखे। ९. औजार र उपकरण सफा गर्ने। १०. औजार र सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने। ११. कार्य सम्पादनको अभिलेख राखे।	अवस्था (Condition): कार्यस्थल निर्दिष्टकार्य (Task): गव्य प्रशोधन गर्ने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> • गव्यसँग मिसिएका पात पतिगर • केलाएको गव्यमा ढुसी वा धुलो माटो सफा गरेको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	प्रशोधन <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • फाईदा • विधि • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

मार्कर, फिलपचार्ट, रजिष्टर, कलम

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलऔजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।

Module : ९ भण्डारण तथा वजारिकरण Task: २ गव्य भण्डारण (Storage) गर्ने
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने । २. कार्यस्थल छनौट गर्ने । ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने । ४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ५. कोठाको भुईमा बाँसका चित्रा, जुटको बोरा ओछ्याउने । ६. बोरा, टोकरी, क्रेटलाई हावा अवात जवात गर्ने कोठामा बाँसका चित्रा, जुटको बोरा ओछ्याको ठाँउमाथि फिजाएर राख्ने । ७. औजार, उपकरण र सामग्रीहरू सफा गरी भण्डारण गर्ने । ८. कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने ।	अवस्था (Condition): कार्यस्थल निर्दिष्ट कार्य(Task): गव्य भण्डारण गर्ने मानक (Standard): हावा आवतजावत गर्ने कोठामा फल्याक वा बाँसका चित्रा, जुटको बोरा ओछ्याई फिजाएर राखिएका । कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको ।	<ul style="list-style-type: none"> • भण्डारण परिचय, • महत्व, • मापदण्ड • भण्डारण गर्दा हुने फाइदा • भण्डारण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू भण्डारण गर्ने विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

बोरा, टोकरी, क्रेट बाँसका चित्रा, जुटको बोरा

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल उपकरण साथै सामग्री तथा औजारहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने ।

Module: ९ गव्य भण्डारण तथा वजारिकरण
Task: ३ लेवलिड (Labeling) गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. निश्चित नापमा संकलित गव्य Packaging गर्न सफा Bottle, प्लाष्टिक झोला लिने। ६. संकलित गव्य Bottle, प्लाष्टिक झोलामा भर्ने। ७. Bottle, प्लाष्टिक झोला को बिको बन्द गर्न। ८. Bottle, प्लाष्टिक झोला को बाहिर लेवल टास्ने। ९. प्रयोग गरिएको औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १०. कार्यसम्पादनको अभिलेख राख्ने। 	<p>अवस्था (Condition): कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्टकार्य (Task): लेवलिड -Labeling_ गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्याकिड गरिएका प्याक वा बक्स बाहिर स्पस्ट देखिने गरी लेवलिड गरिएको। • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>लेवलिड</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • फाईदा • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

Bottle, प्लाष्टिक झोला, लेवल

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थल उपकरण साथै सामग्री तथा औजारहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।
- प्याकिङ्ग बक्समा चोटपटक तथा क्षति हुनबाट सावधानी अपनाउने।

Module: ९ गव्य भण्डारण तथा बजारीकरण
Task: ४ उत्पादनको बजारीकरण गर्ने।
समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्यचरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. कार्यस्थल छनौट गर्ने। ३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। ४. आवश्यकताअनुसार औजार तथा उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने। ५. बजारको माग तथा आपूर्ति अनुसार उत्पादित सामग्रीको सूची तयार गर्ने। ६. गव्यको सामान खरिदकर्ता, थोक तथा खुद्रा बिक्रेताको सूची तयार गर्ने। ७. स्टोर (कोल्ड स्टोर, अरु खाले स्टोर) र ढुवानी साधनको विवरण तयार गर्ने। ८. प्याकिड सामग्रीको सूचि तयार गर्ने। ९. उत्पादन, उपभोग र बिक्रीको विवरण तयार गर्ने। १०. माथि उल्लेखित विवरणहरू सूचिकृत गरी बजारीकरण योजना तयार गरि बिक्री विवरण गर्ने। ११. औजार, उपकरण र सामग्रीहरू सफा गरी भण्डारण गर्ने। १२ कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): निर्दिष्टकार्य (Task): उत्पादनको बजारीकरण गर्ने। मानक (Standard): क्रियाकलापका चरणहरू समावेश गरी बजारीकरण योजना तयार गरिएको। योजनामा उत्पादन, उपभोग र बिक्रीको विवरण समावेश गरिएको। कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको।	बजारीकरण <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • फाईदा • ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • विधि

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

कलम, कापि

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

परियोजना कार्य
Project Work

परियोजना कार्य

<p>विवरण (Description): यस परियोजना गोठको निर्माण गर्ने, Silage बनाउने, गौवंश दाना तयार गर्न, Deworming र Dipping गर्ने, गौ अर्क बनाउने, घनवट्टी बनाउने, वैदिक मोई बनाउने, गोमय धूप बत्ती, वैदिक घृत, कार्यहरू समावेश गरिएका छन्।</p>
<p>परिणाम (Outcomes): यस परियोजना सम्पन्न गरेपछि प्रशिक्षार्थीहरू गोठको निर्माण गर्ने, Silage बनाउने, गौवंश दाना तयार गर्न, Deworming र Dipping गर्ने, गौ अर्क बनाउने, घनवट्टी बनाउने, वैदिक मोई बनाउने, गोमय धूप बत्ती, वैदिक घृत, प्याकेजिङ्ग गरी विक्रि गर्न सक्षम हुनेछन्।</p>
<p>कार्यहरू: गौवंशको लागि:</p> <ul style="list-style-type: none"> • गोठको निर्माण गर्ने। • Silage बनाउने। • गौवंश दाना तयार गर्न। • Deworming र Dipping गर्ने। • गौ अर्क बनाउने। • घनवट्टी बनाउने। • वैदिक मोई बनाउने। • गोमय धूप बत्ती बनाउने। • वैदिक घृत बनाउने।
<p>समय (Duration): सैद्धान्तिक. ० घण्टा + व्यावहारिक १६२.० घण्टा = १६२ घण्टा</p>

निर्देशन (Direction)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रत्येक कार्य गर्दा आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोग गर्ने वा लगाउने। २. गोठको निर्माण गर्ने। ३. साइलेज बनाउने ४. दाना तयार गर्ने ५. Deworming र Dipping गर्ने। ६. गौ अर्क बनाउने। ७. घनवट्टी बनाउने। ८. वैदिक मोई बनाउने। ९. गोमय धूप बत्ती बनाउने। १०. वैदिक घृत बनाउने। ११. प्याकेजिङ्ग गरी विक्रि गर्ने। १२. प्रत्येक कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने। १३. प्रत्येक कार्य सम्पन्न भए पछि उपकरण तथा औजारहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने। १४. परियोजना कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने। परियोजना कार्य सम्पन्न भएपछि कार्य स्थल सफा गर्ने। 	<p>अवस्था (Condition): औजार उपकरण सहितको कार्यस्थल</p> <p>परियोजना (Project): गौवंश पालन</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गोठको निर्माण गरेको। • साइलेज बनाएको। • दाना तयार गरेको। • Deworming र Dipping गरेको। • गौ अर्क बनाएको। • घनवट्टी बनाएको। • वैदिक मोई बनाएको। • गोमय धूप बत्ती बनाएको। • वैदिक घृत बनाएको। • प्याकेजिङ्ग गरी विक्रि गरेको। 	

निर्देशन (Direction)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१५. उपकरण तथा औजारहरूसफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।</p> <p>१६. परियोजना कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण कार्यहरू मापदण्ड बमोजिम गरिएको। परियोजनाको प्रत्येक कार्यको कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको। 	

औजार, उपकरणरसामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण अनिवार्य प्रयोग गर्ने।
- कार्यस्थल औजार तथा उपकरण साथै सामग्री ,हरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- व्यक्तिगत सरसफाइ तथा सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- तिखा तथा धारिला औजारहरू प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने।

औजार ,उपकरण तथा सामग्रीहरू (Toos, Equipment and Materials)

(२० प्रशिक्षार्थीको लागि)

व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment)

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
१.	सुरक्षा चस्मा (Safety Goggles)		Pcs	२२
२.	औपचारीक पोशाक		Pcs	२२
३.	एप्रोन(Apron)	कटन	Pcs	२२
४.	पन्जा (Gloves)	रबर	Set	२२
५.	जुत्ता(safety boot)	नचिप्लिने	Pair	२२
६.	सुरक्षा डस्ट माक्स(Safety dust mask)		Pcs	२२

औजार तथा उपकरण (Toolsand Equipment)

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
१.	Thermometer	Digital	Pcs	६
२.	बाटा	Medium Size	Pcs	६
३.	Rope	12m	Pcs	०४
४.	जर्किन	बिभिन्न साईज	Pcs	०६
५.	Tagging Forceps		Pcs	०४
६.	बालिट	Medium 2, Large 2	Pcs	०४
७.	ड्रम		Pcs	०४
८.	Measuring Tape	5m	Pcs	१०
९.	Tattooing Machine		Pcs	०४
१०.	Chaf cutter		Pcs	०४
११.	Shovel		Pcs	०४
१२.	चक्रु		Pcs	१०
१३.	Drenching Gun		Pcs	०४
१४.	Scissors	Stainless Steel	Pcs	१०
१५.	Thumb Forceps	Stainless Steel	Pcs	१०
१६.	Measuring Cylinder		Pcs	०४

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
१७.	तराजु		Pcs	२
१८.	Cool Box		Pcs	०४
१९.	Artery Forceps	Stainless Steel	Pcs	१०
२०.	BP Handle		Pcs	१०
२१.	खुकुरी		Pcs	०४
२२.	शिशुको/प्लाष्टिकको जार	Medium 2, Large 2	Pcs	१०
२३.	बन्चरो		Pcs	०४
२४.	कोदालो		Pcs	०४
२५.	खुर्पा	Electrical	Pcs	०४
२६.	डोको, चटाई, कारपेट		Pcs	०४
२७.	Tablet Gun		Pcs	०४
२८.	Kidney Tray		Pcs	०४
२९.	Dressing Tray		Pcs	०४
१.	Travis		Pcs	!
३०.	माटाको गाग्री		Pcs	२
३१.	कुच्चो, खरेटो		Pcs	२
३२.	मदानी, ठेकी		Pcs	१
३३.	गिलास, थाल, बाटा, कचैरा,		Pcs	८
३४.	नाग्लो,		Pcs	१
३५.	मान्द्रो		Pcs	२
३६.	टाट		Pcs	२
३७.	चटाई,		Pcs	२
३८.	कार्पेट		Pcs	१
३९.	प्लाष्टिक पाईप	२.५mm		अवश्यकता अनुसार
४०.	लिट्र	२००मि लि, ५००मि लि, १०००मि लि,		१/१/१
४१.	ढक	५०, १००, २००, ५००, १००० ग्राम		१/१/१
४२.	काटुन	आवश्यकता अनुसार		आवश्यकता अनुसार
४३.	अल्मुनियम क्यापसिलर	Stainless Steel		१
४४.	Hot Air gun	Stainless Steel		1
४५.	shrinking paper			आवश्यक अनुसार

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
४६.	Lable Gum			आवश्यक अनुसार
४७.	fevicol			आवश्यक अनुसार
४८.	कागजको बट्टा			आवश्यक अनुसार
४९.	प्लाष्टिक बट्टा			आवश्यक अनुसार
५०.	हरो बरो अमला, जामुन, अर्जुन र सर्पगन्धाको बोक्रा (कल्क बनाउने)			आवश्यक अनुसार
५१.	छान्ने सुतीको कपडा			आवश्यक अनुसार
५२.	जुटको बोरा			आवश्यक अनुसार
५३.	क्रेट,			आवश्यक अनुसार
५४.	आंप, चांप, वर, पिपल, समी काठको भिमसेनी कपुर, गुग्गल, ल्वाङ-को धूलो, तितेपाती, बेल, तेजपात, सुनपाती, नरपाती पातको			आवश्यक अनुसार

सामग्री (Materials)

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
१	Cotton		Roll	१०
२	Gauze and Bandage		packets	१०
३	Different types of fodders and their seeds (Napier, Berseem, Stylo, Vetch, Amriso, Paspalam, Taki, etc).	प्रत्येकको १-१ बटा पोका	बटा	०४
४	Molasses, feed (concentrate and roughages)		सेट	०४
५	Anthelmintics (Albendazole, Febendazole (Panacur), Levamisole, Ivermectin, etc).	प्रत्येको १० बटा	सेट	०४
६	Hydrogen peroxide, Cotton rolls, Dettol, Savlon, Sulphur Ointment, fly repellent ointments, IV set, canula, Normal Saline		सेट	१
७	Tags		Pcs	आवश्यक अनुसार

आवश्यक स्टेसनरीहरू Stationery

पेशा: पञ्चगव्य सहायक
अवधि: ३९० घण्टा
समूहको आकार: २० जना

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१.	इजेलबोर्ड र फिलपचार्ट पेपर	आवश्यकता अनुसार	
२.	इन्डेक्स फाईल	२ थान	३ ईन्च
३.	इरेजर	३ दर्जन	
४.	करेक्शन पेन	१ दर्जन	
५.	कैंची	१ थान	पेपर काट्ने
६.	क्याल्कुलेटर	१ थान	साइन्टिफिक
७.	ग्लु स्टिक	३ थान	
८.	डटपेन्/जेलपेन	४ दर्जन	
९.	नेपाली फाईल	१ दर्जन	फाईल तुना समेत
१०.	पन्चिड मेशिन	१ थान	
११.	पमनिन्ट मार्कर	१ दर्जन	
१२.	पिन बोर्ड र फल्यास कार्ड र पिन	आवश्यकता अनुसार	पिनबोर्ड पिन
१३.	पेन्सिल	३ दर्जन	
१४.	पेपर कटर	२ थान	१८ एम.एम.
१५.	पेपर कटर बोर्ड	१ थान	
१६.	फाइल	आवश्यकता अनुसार	
१७.	फोटोकपी पेपर	१ रिम/थान (५०० वटा)	A4/75 grm
१८.	फोटोकपी पेपर	आवश्यकता अनुसार	
१९.	बाइन्डिङ्ग टेप	१ थान	१ ईन्च
२०.	बोर्ड मार्कर	२ दर्जन	
२१.	रिङ्ग फाईल	४ थान	
२२.	सर्पनर ठुलो	२ थान	
२३.	साइन पेन	३ दर्जन	
२४.	सेलो टेप	२ दर्जन	
२५.	स्केच प्याड/कापी	२ दर्जन	
२६.	स्केल (१२ ईन्च)	२ दर्जन	
२७.	साईन्स प्राक्टिकल कपि	२ दर्जन	
२८.	स्टेप्लर मेशिन र पिन	२ थान	
२९.	हाईलाईट पेन	३ थान	
३०.	हाजिर कपी	१ थान	
३१.	हाइट बोर्ड (3X5feet)	१ थान	
३२.	डस्टर	२ थान	

पूर्वाधार तथा सुविधाहरू Infrastructure and Facilities

पेशा: पञ्चगव्य सहायक
अवधि: ३९० घण्टा
समूहको आकार: २० जना

क्र.सं.	मानक/विधि	सूचकाङ्क (अनिवार्य)	कैफियत
१.	कक्षाकोठा र बस्ने तथा लेख्ने सुविधा (फर्निचर)	<ul style="list-style-type: none"> • पर्याप्त प्रकाश, उपयुक्त तापक्रम र भेन्टिलेशन साथै ध्वनी नियन्त्रणको व्यवस्था भएको कक्षाकोठा (२२ वर्ग मी.) • कामको प्रकृति अनुसार वयस्क तथा आवश्यकता अनुसार विशेष क्षमता भएका प्रशिक्षार्थीलाई सजिलोसँग बस्न र लेख्न मिल्ने फर्निचरहरू (कम्तिमा २० सेट) • स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको सुनिश्चितता 	
२.	अभ्यासस्थल (प्रयोगशाला, कार्यशाला अथवा कार्यस्थल) र बस्ने तथा लेख्ने सुविधा (फर्निचर)	<ul style="list-style-type: none"> • कामको प्रकृति अनुसार पर्याप्त प्रकाश, उपयुक्त तापक्रम र भेन्टिलेशन साथै ध्वनी नियन्त्रणको व्यवस्था भएको अभ्यासस्थल (क्षेत्रफल कम्तिमा २२ वर्ग मी.) • स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको सुनिश्चितता • प्रयोगात्मक अभ्यास गर्दा व्यक्ति पिच्छे सामग्रीहरू • सेतो पाटी अथवा इजेलबोर्ड/पिनबोर्ड र मार्कर/फ्लिपचार्ट पेपर/मेटाकार्ड 	
३.	पिउने पानीको व्यवस्था	पिउने पानीको पर्याप्त व्यवस्था भएको	
४.	शौचालयको व्यवस्था	महिला, पुरुष लगायत सबैको लागि सफा र व्यवस्थित शौचालयको व्यवस्था भएको	
५.	फायर एस्टिङ्गुइसर (Fire Extinguisher) र प्राथमिक उपचार बाक्स	फायर इस्टिङ्गुइसर र प्राथमिक उपचार बाक्सको व्यवस्था र सुलभ पहुँच भएको	
६.	पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> • प्रत्येक प्रशिक्षार्थीलाई एक-एक सेट व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण र आधारभूत औजार सहितको टुलबक्स • प्राथमिक उपचार किट बाक्स • सुरक्षासँग सम्बन्धीत दृष्यसामग्रीहरू 	
७.	प्रशिक्षक	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
८.	प्रशिक्षार्थी	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
९.	औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
१०.	कार्यस्थलमा व्यावहारिक सीपको प्रयोग	वास्तविक कार्यक्षेत्रमा क्षमता/सीपको प्रदर्शन गर्ने गरी भ्रमण (Industry exposure) को व्यवस्था गरिएको	
११.	मूल्यांकन	<ul style="list-style-type: none"> • सबै योजनाका लागि मूल्याङ्कन मानक • योजना अनुसारको मूल्याङ्कन प्रणाली 	

आभार (Acknowledgements)

यो पेशागत पाठ्यक्रम निर्माण/परिमार्जन गर्न आफ्नो बहुमूल्य समय र विशेषज्ञता प्रदान गर्नु हुने उद्योग व्यवसाय, तालिम प्रदायक संस्था तथा अन्य निकायहरूका निम्न पदाधिकारी, दक्षकर्मी/विशेषज्ञ प्रतिनिधिहरू प्रति यस प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् आभार व्यक्त गर्दछ।

क्र.सं.	नाम	संस्था/निकाय	सम्पर्क नं.
१.	गव्यआचार्य नरेन्द्र हमाल	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८५१०४६०२४
२.	गव्यसिद्ध राजन अधिकारी	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४२९९४३६९
३.	ओम कुमार भण्डारी	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८५११६०९४५
४.	गव्यसिद्ध विवेक हमाल	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८५१३२०२३०
५.	रवि श्रेष्ठ	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४२३८८३९०
६.	बिमला भटराई	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४१२५८७५३
७.	अशोक कुमार थापा	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४९९९००६०
८.	सौनक घिमिरे	प्र शि तथा व्या त परिषद्	९८४१३७२५३६
९.	अन्जु पौडेल	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४१७३०६१४
१०.	गंगा कुमारी कार्की	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८६९३९५९८९
११.	राजेन्द्र थापा	आयुर् सदन काठमाण्डौ	९८४१८४८२४७

त्यसैगरी यो पाठ्यक्रम निर्माणमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् द्वारा व्यवस्थित सक्षमता परियोजना तथा युरोपियन यूनियनबाट प्राप्त प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोगका लागि समेत प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछ।

Council for Technical Education and Vocational Training (CTEVT)

Madhyapur Thimi-17, Sanothimi, Bhaktapur, Nepal

P.O.Box No. 3546, Kathmandu, Tel#6630408, 6630769, 6631458,

Web: <http://www.ctevt.org.np>

Email: curriculum@ctevt.org.np, info@ctevt.org.np